

ХЕРСОНЬСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА
ДЛЯ ДІТЕЙ ІМЕНІ ДНІПРОВОЇ ЧАЙКИ

ФАНТФЕСТ

ВИБРАНІ ТВОРИ ПЕРЕМОЖЦІВ
ВІАКРИТОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
У ЖАНРІ ФАНТАСТИКИ ТА ФЕНТЕЗИ
У 2014-2018 РОКАХ

ХЕРСОН 2018

Херсонська обласна бібліотека
для дітей імені Андрієвої Чайки

ГО "Міжнародний фестиваль мистецтв
"Гоголь-Фентезі" імені Руалого Ланька"

Перший відкритий дитячий
літературний конкурс "ФантФест"

ДИПЛОМ

ГРАН-ПРІ

нагороджується

КОНРАТЕНКО Анастасія

м. Херсон

за повість-фентезі

"Без хвоста ти людина"

Голова журі,
директор Херсонської обласної бібліотеки
для дітей імені Андрієвої Чайки,
заслужений працівник культури України

Голова журі,
директор ГО "Міжнародний фестиваль мистецтв
"Гоголь-Фентезі" імені Руалого Ланька

В.О.Ковалев

Херсон 2014

ГРАН-ПРІ 2014

ГРАН-ПРІ 2015

Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Андрієвої Чайки
ГО "Міжнародний фестиваль мистецтв "Гоголь-Фентезі" імені Руалого Ланька"
Другий відкритий дитячий літературний конкурс "ФантФест"

ДИПЛОМ

ГРАН-ПРІ
нагороджується
Юлія Отришко
м. Херсон
за оповідання
"Аерево потерь"

Голова журі,
директор ХОАТДК "Світло",
заслужений журналіст України

Голова оргкомітету,
директор Херсонської обласної бібліотеки
для дітей імені Андрієвої Чайки,
заслужений працівник культури України

Херсон 2015

Фантазувати – фантастично!

Або кілька напутніх слів для авторів і читачів цієї книжки

Скажу одразу: проект «ФантФест» мені дуже симпатичний. І не лише тому, що Фонд «Рідна країна» має до нього стосунок. Сама ідея - залучити якомога ширше читацьке коло до такого популярного у світі жанру, яким є фентезі, підтримати молодих письменників-фантастів - як на мене, дуже вчасна, цікава і перспективна. Можливість ще й видати твори переможців – окрилює й спонукає до наполегливої праці.

Вони дуже різні – автори цього видання. (Так, зрештою, й має бути: навіть один і той самий світ кожен із нас бачить інакше). Їхні герої подорожують міжгалактичними просторами у пошуках людей – тих, що «вміють говорити й відчувати по-людськи, співчувати, любити, ненавидіти!» (бодай одного разу всі ми «шукали людей» серед нашого велелюддя, що часом видавалося пустелею.) Пес Дональд рятує дельфіна і вовченя... Містичні події відбуваються по цей та по інший бік дзеркала в покинутому житлі... І, слово честі, мені дуже хочеться дізнатися, що буде далі у повісті «Без хвоста ти людина»!

У збірці є добірна мова, примхлива фабула і гостра інтрига, а водночас - справжні почуття. Всі твори, кожен по-різному, цікаві й заслуговують на доброзичливу читацьку увагу. Адже їхні автори – люди зі щедрою уявою та власною манерою письма. Звичайно, уява потребує тренування, творча манера – вдосконалення. Але головне – талант і сміливість першовідкривачів незвіданого, й ці складові справжньої творчості простежуються з першої сторінки.

Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрові Чайки як засновник цього унікального конкурсу робить неоціненний внесок у справу популяризації українського фентезі, плекаючи талановитих молодих авторів і, безумовно, заслуговує на щире подяку.

Зичу нашим авторам нових авторських знахідок, натхненних творів і читацької любові, а читачам - незабутніх вражень від знайомства зі світом юної фантастики.

Микола Томенко,
*засновник Фонду «Рідна країна»,
доктор політичних наук,
професор Київського Національного університету
ім. Тараса Шевченка*

Дорогі друзі!

Ви тримаєте в руках не просто збірку цікавих неординарних фантастичних історій молодих починаючих письменників. Ви тримаєте в руках історію літературного конкурсу фентезі та фантастики «ФантФест», котрий вже існує п'ять років. Його натхненником та ідейним керманічем є Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки.

Мені пощастило бути учасником журі цього конкурсу майже від початку та з цікавістю спостерігати за тим, як він впевнено та наполегливо еволюціонує, вдосконалюється, збираючи довкола себе безперечно талановиту українську юнь. Звісно, не всі автори, котрі брали участь у цьому конкурсі чи навіть перемагали, стануть у майбутньому відомими письменниками, не всі оберуть гуманітарний фах чи літературознавчий, але набутий досвід участі в таких конкурсах обов'язково стане в нагоді. Тому що вміння фантазувати, вигадувати, створювати нові світи і нові реальності – це широкі двері в світ нових можливостей та нових винаходів. Ілон Маск навіть не приховує, що його улюблена книжка Дугласа Адамса «Автостопом по галактиці», яку він прочитав у дитинстві, навчила його правильно розставляти пріоритети і мріяти для того, щоб потім ті мрії втілити в життя. І зараз ми із завмиранням серця спостерігаємо за тим, як ці його мрії здійснюються.

Учасникам конкурсу, теперішнім та майбутнім, його організаторам, усім причетним до його створення бажаю отих самих справжніх мрій, котрі у ваших силах втілити в життя. Ростіть творчо, розвивайтеся, обов'язково ставайте професіоналами і чим би ви не займалися, фантазуйте, бо це чудова можливість для створення нового, навіть якщо весь світ скептично хмикає вам у спину. Пам'ятайте, той хто стоїть на місці, ніколи нікуди не прийде.

Чарівних мандрів сторінками цього збірника. Нехай вам буде фантастично!

Дара Корній

Від організаторів конкурсу

Шановні друзі!

Погодьтеся, літературні жанри фентезі та фантастики неабияк цікавлять шанувальників писемного слова, особливо молодь. Тому ідея підтримати громадську організацію «Міжнародний фестиваль мистецтв «Гоголь-фентезі» імені Рудого Панька» була для Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки дуже цікава.

У 2013 році започатковане проведення відкритого літературного конкурсу для дітей та молоді "ФантФест". Проект виник не випадково – у Херсоні проходив Міжнародний конгрес фантастів, і частина заходів відбувалася саме у нашій бібліотеці. Були присутні відомі митці з Болгарії, Азербайджану, Республіки Білорусь. Тому одразу виник формат саме відкритого конкурсу – твори можна було писати українською та російською мовами.

За п'ять років існування на конкурс надходили оповідання та уривки з романів, казки та новели з 18 регіонів нашої країни, з багатьох міст країн СНД. Ми переконалися - твори у цих популярних жанрах юні автори пишуть залюбки.

Всі роботи кожного року уважно вивчають члени журі. Серед постійних - багаторазовий лауреат та переможець "Коронації слова" львівська письменниця Мирослава Замойська (Дара Корній), письменник, лауреат декількох престижних міжнародних та всеукраїнських літературних премій, заслужений журналіст України Анатолій Марущак, директор Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки, заслужений працівник культури України Анна Бардашевська, редактор серії видань "Літературні скарби Херсонщини" Надія Звягінцева.

Про високий рівень творів юних письменників яскраво свідчить той факт, що у 2017 році до лонг-листа конкурсу увійшли 45 кращих із 110 творів. Тобто майже половина з усіх авторів були так чи інакше відзначені членами журі.

Ця збірка включає лише декілька творів переможців за п'ять років. Ми певні, що, знайомлячись з вибраними творами, ви розділите думку журі конкурсу: сучасна молодь дуже талановита, а справжня книга завжди знайде свого шанувальника.

Гран-Прі 2014 року
Анастасія Кондратенко, м. Херсон

Без хвоста ты человек

Отрезали! (первая глава из повести)

...День сегодня не задался с самого начала. Ещё утром, простояв в огромной очереди на ярмарке и купив, наконец, килограмм яиц, я уже грешным делом стала считать, что удача улыбается мне всюю, и на завтрак меня ожидает пышный омлет, на обед – яичный суп, а на ужин – пирог. Но в двух шагах от дома меня толкнул на редкость многотонный и увесистый тролль. Я, конечно, успела хвостом ухватиться за изгородь, но мешочек с будущим омлетом шлёпнулся аккурат на вымощенную камнем дорогу. Итого – из десятка яиц уцелело только одно, настроение упало, да к тому же дворник заорал как укушенный, что я ему дороги засоряю. Ах, какая досада!

А потом ещё и отец, в наказание за несостоявшийся завтрак, заставил идти к нашему дракону, который возил нас туда-сюда вот уже восемнадцать лет (то есть не самый элитный, но проверенный годами и надёжный), и кормить его куриными сердечками. Это возмутило меня до глубины души:

– Почему это я?

Нашего дракона я слегка побаивалась, несмотря на то, что меня ежедневно подвозили на нём в порядкем опостылевшую академию. Нрав у него был слишком крут, да ещё он меня с недавних пор невзлюбил из-за того, что я на Сочельник случайно запустила в его стойло петарду. Будто я нарочно! Да разве я виновата, что драконий кормитель уехал в соседний город?

– Пусть Брозеф идёт! Или служанка! – поставила я ультиматум и даже – хватило же наглости! – топнула ногой.

– Она в другой части дома счищает пыль с бронзовых подсвечников. А у Брозефа клиент, – строго прикрикнул на меня батюшка и хлопнул по полу хвостом (а хвост огромный, под два метра, тяжелый и сильный). Поднялось облачко пыли. С тех пор, как матушка почила, уже упомянутая служанка перестала добросовестно следить за чистотой пола.

– Ага, у Брозефа. Это у лекаря Клиннфа пациент, а не у Брозефа, – хмыкнула я исподтишка – родитель бы не одобрил насмешки над братцем. Конечно же, он у нас пример для подражания, закончил академию с отличием и сейчас работает зубным лекарем или, как сейчас это называют, зубоврачевателем. В том-то и дело, что никакой

он не лекарь, а жалкий ассистентка у нашего местного цирюльника, владельца бань, часовщика, а заодно и зубных дел мастера. Неприятное создание, этот сэр Клифф, хоть и ангст да ещё из приличного рода, но на самом деле он свинья ещё та – жадный, грубый и придирчивый. Вот и Брозеф, видать, хочет стать таким же. Зато братец горд, как лев, что приносит в дом копеечку. А я? Я кто? Студентка несчастная, спиногрызка, дармоедка, ошибка молодости и, самый весомый аргумент, особь женского пола. Времена, когда поэты воспевали женщин, уж давно миновали.

Батюшка снова врзал по полу хвостом – на сей раз сильнее и злее.

Страшно так жить. Пришлось брать у кухарки ведро, полное некогда живых, бьющихся, полных надежд сердец, и идти в стойло.

По дороге к жилищу дракона я несколько раз спотыкалась, благополучно вываливая львиную долю корма на землю, потом, кривясь от отвращения, собирала всё это обратно в ведро.

Стойло же, хоть и находилось в платном секторе, насквозь пропиталось запахом дракона в летах, сена и руганью уборщиков. Громадный живой кусок кожи и перепончатых крыльев спокойно смотрел на меня умным и жёлтым, как яичный желток, глазом с вертикальным, идеально ровным и безгранично чёрным зрачком.

– Приветствую, – успела пожелать я передвижному средству доброго утра, и он, горячо и тяжело задышав, привстал на передние мощные когтистые лапы и посмотрел на меня с небывалым презрением.

– Пприветствую, – жалобно повторила я. А вдруг бросится – и поминай как звали! Смирный он только при бабушке, братце и драконюхе.

Быстро высыпав сердечки в корыто, я поспешила покинуть стойло. Но тут позади меня раздался громоподобный рокот, перерастающий в рёв. Я обернулась – и почувствовала внезапную слабость: транспортное средство рвало и метало, излучая ненависть и злобу. Он поднял громадный хвост, замахнулся им...

Благо, шипы, как и огненную жилу, ему изъяли безопасности ради, хоть сейчас самый верный признак знатности и богатства – полноценный огнедышащий дракон.

От сильного удара я взлетела на несколько метров и упала, как тряпичная кукла, сбивая корыто с сердечками, и тут же забилась под стог колючего лежалого сена. Тварь раскрыла свою здоровенную пасть со спиленными, опять же ради безопасности, зубами и зашипела – меня обдало горячим дыханием и запахом мертвечины.... Брозеф бы наверняка не одобрил столь неуважительное отношение к гигиене

ротовой полости...

Но тут – ну что за чудо! – пасть восставшего дракона обхватила какая-то серебристая петля, и он замер, некоторое время бешено вертя головой, круша стенку и крышу своего жилища, а потом затих окончательно и опустился на пол, поглядывая на нас спокойно и холодно. Я выползла из своего укрытия и осмотрела причиненный драконом ущерб – крышу надо стелить заново, а стенки – только чуть-чуть подлатать. Не так всё и плохо. Зато долго ещё не оседала золотистая в лучах солнца пыль – красота!

– Не зашиблись? – услышала я обеспокоенный голос, – Хорошо, что я поспела, а то конец бы вам настал.

Я поморщилась – судя по «выканью» – это представитель человеческой расы. Мы, ангсты, в какой-то мере снобы, хотя я до сих пор не понимаю, в чём между нами и людьми разница. У них всего-то нет хвоста (свой хвост я люблю, особенно рыжеватую кисточку с мягкой шерстью: хвостиком я пошла в матушку), и только этот фактор лишает их многих возможностей. В политику я не лезу, презрения к другим расам, будь это хоть даже огр, не испытываю. И всё равно обидно, что даже у диких деревенщин-троллей прав много больше, чем у людей.

– Да нет, всё нормально... – простила я в ответ, неловко поднимаясь на ноги. После весьма болезненного падения спину ломило нестерпимо. Из-за мутноватой пыли я так и не увидела своего спасителя – надо полагать, это драконюх. Только они могут так мастерски заарканить разбушевавшегося дракона умиряющей петлёй (да и права на ношения этой самой петли есть только у них). – Я в порядке...

– Я сбегая за лекарем? – поспешно спросил невидимый спаситель, но почему-то остался на месте. Пыль, наконец, рассеялась – и я, к огромному своему разочарованию, увидела уборщика. Мои подозрения насчёт человека оправдались: девчонка с белыми, как лён, но грязными и спутанными волосами, подвязанными косынкой, вымазанным сажей лицом и зелёными глазницами. Грязная одежда: зелёная рубашка, подпоясанная какой-то верёвкой, штаны укороченные, с заплатками на правом колене, поверх всего обвисший и грязный фартук. (Фи! То ли дело одежда наша: взять хотя бы мою сегодняшнюю тунику из нитей горного шелкопряда, шитую тонким золотом. Что уж говорить о сапожках из тонкой бронзовой кожи и широкой накидке из золотого льна...) В руках девчонка держит умиряющую петлю – и как держит! Уверенно, правильно, словно всю жизнь только умирением транспорта и занималась. Жаль, конечно, что это человек – можно было бы наградить. Люди у нас

могут быть либо уборщиками, либо дворниками, либо вообще не работать и валяться где-то в канаве под мостом. Так что ни о какой награде даже думать не должны – не того полёта птицы. Ведь без хвоста – ты на низшей правовой ступени. Опять же, несправедливо, но таковы уж законы, которые укладывались тысячелетиями и с которыми лучше не спорить. А зря – хвост бы ей, одежду приличную да манеры получше – и вылитый ангст.

– С...спасибо, – сказала я, не удержавшись от вопроса, – А как ты... Ну, вам же нельзя брать петлю.

– Убирала соседнее стойло, услышала рёв и чьи-то дикие вопли, – стала пояснять девчонка, отчаянно смущаясь и потупляя взгляд, – Смотрю, все драконюхи отлучились – не иначе, как в пивную. А петли-то оставили.... Вот я и бросилась на помощь. Я в детстве у батюшки на ферме коней арканила – вот и приспособилась. Думала, что Вам уж совсем конец.... И с чего бы он взбесился? – кивнула уборщица на лежащего, флегматично поглядывающего на нас дракона. – Эх, прибираться тут ещё...

– Не знаю, – простила я, и, припадая на правую ногу, поковыляла домой. Прибраться бы я помогла, но, честно говоря, ни секунды больше не хочу находиться в этом ужасном месте. Прескверный сегодня день, ничего не скажешь. Надо намекнуть батюшке – пусть что-то сделает с нашим средством передвижения. А с меня хватит – буду добираться до академии пешком, не так она уж далеко и находится...

– Барышня, выглядите неважно, – внезапно услышала я робкое обращение уборщицы, – Давайте выпьем, что ли?

Я остановилась. Интересное предложение. Никогда ещё не пила с человеком. Да и вообще никогда не пила – батюшка не позволяет, утверждая, что первый же стакан свалит меня с ног – и грабь (если не хуже), кто хочет.

– Ничего алкогольного, – поспешно замахала руками девочка. – Ей-богу, ничего алкогольного. Морковная настойка, не более этого! Хорошая закусовая, никаких злых людей. Я плачу, – поспешно прибавила она.

– Ну что ты, – я показала пояс, под которым носила маленький мешочек с золотыми – отец выделял мне три монеты в месяц. Оно, конечно, глупо показывать свои сбережения незнакомке, но что мне может сделать девчонка-уборщица, которую в любой момент при малейшей угрозе может сгрести городской? – Я у тебя в долгу.

А что? Я уже совершеннолетняя, право имею. Папе скажу, что с подругами задержалась. Да и что такого в морковной настойке?

В конце-концов, единственное, в чём всё население нашей страны равноправное, так это в выпивке...

Пройдя несколько метров по вымощенной брусчаткой дороге, минуя рыночный ряд с бакалеей и пробившись сквозь виноградные заросли (моя новая знакомая, которую звали типично по-человечески – Лена, заговорщически подмигнув, сказала, что так короче), мы вышли, наконец, к маленькой покосившейся избёнке с красочной вывеской на крыше «У папаши Луки».

Выглядело ах как прилично – не сравнить с нашими мрачными трактирами, в которых любил выпить со своими приятелями батенька.

– Пришли, барышня... эмм, простите, но никак не могу запомнить ваше имя, – покраснела Лена, – Теф... ятрн... видите, ну никак.

В моём имени было всего лишь две гласные и десять согласных букв – поэтому пришлось назваться упрощённо, укороченным именем.

– Яфет, – представилась я.

Дальнейшую дорогу (десять шагов, не считая ступени) мы прошли молча, но когда мы зашли в закусочную – я не смогла сдержать вздох восхищения. Внутри было светло и просторно – никакого тебе приглушенного света, мрачных личностей и запаха пережаренной баранины. Несколько столиков, ни одного клиента – только какой-то парень в большом колпаке, из бродячих музыкантов, наверное, наигрывает на мандолине, напевая баллады на неведомом языке. Сквозь распахнутые витражные окна врываются в помещение солнечные лучи, а прямо по стене, обвивая подоконник и закручиваясь причудливыми спиралями, выются виноградные лозы с гроздьями...

– А тут мило, – обернулась я к Лене, успев увидеть в её руке скалку.... Ещё я успела уловить какое-то резкое движение и, подчиняясь внезапно наступающей темноте и слабеющим ногам, с грохотом провалилась в бездну...

***

Пробуждение было не из приятных – я поморгала глазами, ничего не понимая – и тут же дико заболела голова. Я взвыла от неприятного ощущения, словно мои виски пронзают раскалённой спицей.

Тихо постанывая, я попыталась привстать, потирая затылок, но ноги внезапно разъехались, и я шлёпнулась во что-то мягкое, податливое, мокрое и невыносимо холодное, напоминающее лёд из морозилки, в котором хранилось мясо. Если учитывать, что на мне была тоненькая туника, накидка и сапоги – и всё это промокло насквозь и вообще, сейчас на дворе середина лета – холод был весьма странным и неуместным.

– Наклюкалась, что ли? – услышала я где-то над собой сердитый старческий голос. Я подняла голову и увидела какую-то толстую

старушеницу в платочке. Судя по отсутствию хвоста (ангсты никогда его не прячут, даже в дорожных плащах и мантиях делая прорези, а эта почтенная старушка была облачена в какой-то серый, бесформенный балахон), это был весьма невежливый человек.

– Скажи, где я? – спросила я у почтенной старушки. Фамильярно, да. Но, в самом деле, кто она и кто я?

– Точно наклюкалась, вот беда.... А я думала, плохо тебе, на вид приличная девушка, – покачала головой она. – Вот вытрезвителя на вас нет.... Такая молодая.... Встала бы, простудишься ещё....

– Не.... не могу... – простонала я, понимая, что холод, окружающий меня, не даёт встать.

Горестно вздыхая, бабушка удалилась куда-то в туман.

Я поразились такой невоспитанности – человек обязан помогать ангсту, это давний закон! Хоть бы руку подала, что ли...

Я уже решила задействовать хвост и подняться с его помощью, но внезапно осознала, что не чувствую его. Может, свернулся? Я завозила на снегу, перевернулась – и обнаружила серо-розоватое небо и валящие прямо на меня холодные, колючие крупницы, напоминающие дождь, только, в отличие от него, крупницы оседали на земле и падали на меня, образуя белый, невыносимо холодный слой.... А ещё вверх уходила какая-то серая, грязная стена, состоящая из продолговатых и одинаковых камней. Я поморщилась – судя по всему, я в каком-то злачном районе нашего города. И как это я умудрилась? Что вообще произошло? Как я тут оказалась? И куда, интересно знать, делась Лена?

С трудом протянула руку к хвосту, надеясь его разогреть – и в ужасе осознала, что его нет. Это придало мне таких сил, что я вскочила на ноги. Меня бросило в жар, бешено застучало сердце, задрожали руки. Я завертелась как волчок, пытаюсь разглядеть свой любимый хвостик с пушистой кисточкой...

Но он исчез. Мой хвостик, который рос вместе со мной, который я холила и лелеяла, которому заказала специальный шампунь, придающий волосинкам особый блеск... Которому всего двадцать сантиметров оставалось до почётного метра...

Я смогла нащупать только чуть выступающий бугорок – место, откуда он должен был начинаться...

И отчаянно закричала...

Ещё бы! Мой хвост отрезали!

Сначала я решила с разгону врезаться головой в стену, разом покончив со всеми страданиями, но в последнюю секунду затормозила. «Мне надо к врачу!» – мелькнула мысль. Его ещё можно пришить! Спаси!»

Я в беспамятстве побежала куда глаза глядят, заламывая руки и крича от ужаса. Слезы текли всюду, заливая лицо колючими и холодными, сразу же застывающими ручейками. И тут произошло нечто совсем уж пугающее и ужасное – навстречу мне бросился грохочущий и воющий дракон со светящими глазищами... Я даже думать не стала, что дракон здесь делает, да ещё и такой маленький – явно же на одного седока – и инстинктивно упала на землю, откатываясь как можно дальше от чудовища, сворачиваясь в клубочек и закрывая голову руками... Хватит с меня драконов на всю оставшуюся жизнь!

Он с рёвом пронёсся мимо, но рёв тут же прекратился. Моё сердце забило, как сумасшедшее, когда я услышала приближающиеся шаги, хрустящие и тяжелые. Боги-угодники, мама моя небесная, всё святое, что только есть в этом мире, – спаси несчастную Яфет, на долю которой выпало так много испытаний!

– Эй, ты как там? Я тебя не задел? – тронули меня за плечо, – Ого, ты тоже с косплея? Чего не переделалась?

Я открыла глаза, но разглядеть что-то среди кружащихся в воздухе странных и холодных дождинок, летящих прямо в лицо, было невозможно. Только неясная фигура с круглой и блестящей башкой стояла надо мною. Я невольно отметила, что у незнакомца нет хвоста. От этой мысли меня пронзила давящая боль...

Существо потянулось ручищами к голове, и – вот теперь я, не сдержавшись, заорала на всю улицу, вкладывая в свой вопль весь ужас – оторвал её!

– Да ты чего это? – участливо спросил он. – Слушай, я тебя на фестивале не видел. Ты опоздала? Ты кого косплеишь?

Вполне человеческая его голова осталась на месте – лохматые волосы неестественно-красного цвета, глазищи с узким, прямо-таки кошачьим зрачком. Вторую голову, круглую и только что отвинченную, он держал в руках.

– Ты... Ты человек? – неожиданно для себя жалобно спросила я.

Он покачал головой, пробормотал что-то вроде «вот напилась, а мне её ещё в больницу вести», и всё-таки подал руку – опасно, словно какой-то неведомой и очень опасной твари.

– Меня зовут Ярослав. Ярик. А насчёт человека – не уверен. Ещё час назад я косплеил демона-дворецкого. Ты где живешь-то, чудо? – спросил он.

Я понятия не имела, что происходит. Я не помнила, где я живу. Я даже не знала, где я сейчас нахожусь...

И я опять расплакалась – на этот раз так горько и отчаянно, что Ярослав пораженно отступил от меня...

Ну что за неудачный день сегодня!

Дерево Потерь

В соседней комнате прозвучал сдавленный хрип, переходящий в кашель.

Пим проснулся и прислушался. Так и есть, она снова кашляла.

Не дожидаясь, пока половина дома будет разбужена, Пим, прихрамывая, прошел в соседнюю комнату.

В куче ветоши в самом углу лежала маленькая Маришка. Она была укутана в рванье так плотно, что почти не могла шевельнуться. В сером свечении раннего утра, среди не менее серых тряпок она выглядела еще бледнее обычного. Пим потрогал её лоб, заведомо зная, что он будет горячим. Она болела практически с момента рождения и кашлять стала намного раньше, чем разговаривать.

Он слегка ослабил узел у Маришки на груди, где пара самых больших тряпок была связана для фиксации.

За спиной послышался голос матери, как всегда усталый:

- Уже встал?

- Да, младшая снова раскашлялась. Ей хуже.

Пим практически спиной почувствовал, как мать сморщилась, будто от боли.

- Отец ходит за Врачом, но ничего нового мы не услышим, ты же знаешь.

- Да, мама, я знаю.

Он снова взглянул на Маришку. Приступ ненадолго унялся, и она выглядела на редкость спокойной. Пим устроился в куче тряпок возле сестры и задремал, готовый в любой момент вскочить и бежать за врачом.

Пим проснулся от тяжелого стука в дверной косяк прихожей. Сразу после пары ударов послышались быстрые шаги матери в направлении входа.

Пим поднялся, придерживаясь за стену, и выглянул в соседнюю комнату. Около развевающихся нитей деревянных бус, что заменяли его семье входную дверь стоял коренастый загорелый мужчина. Его тело, покрытое небесно-синими татуировками, раздавалось скорее в ширину, нежели в длину, а кустистые брови почти закрывали глаза. В целом, похож он был на угрюмую цепную собаку, но в посёлке его звали проще – Врач.

Семья Пима виделась с ним чаще других.

Врач слегка поклонился матери Пима, и вскоре послышался его

деловой быстрый говор:

- Мое почтение. Где все домашние? Где больная?

- Давно ушли. Отец в поле с близнецами и тремя старшими. Дома только я, Пим и... Маришка, - произнося имя младшей дочери, мать всегда неглубоко вздыхала, будто ей не каждый раз хватало на это смелости.

Врач потер вспотевшую переносицу.

- Не рано близнецов работать послали? Они ребята крепкие, но пока не доросли. Это я как врач говорю.

- А что делать? Больше идти некому. Пим не может, сами знаете. Пим напрягся, услышав своё имя. Врачу словно не хотелось касаться этой темы.

- Как там его нога?

- Всё так же, - мать понизила голос, - А он же когда-то будет... Ну, нормальным? Ходить, как остальные ребята, правда?

- Он научится ходить с такой ногой, какая есть. Но как остальные не будет никогда. Я сожалею.

Врач неловко положил ладонь на плечо матери, но та отшатнулась, и устало потерла лоб. Пим знал, что все будет именно так. Каждый приход Врача не отличался от предыдущих.

Врач, как всегда деловой, вошел в комнату и направился к Маришке. Он провел рукой по её лбу, осмотрел кожу и, приложив короткие пальцы к её маленькой шее, измерял пульс. После этого, не говоря ни слова, вышел вместе с матерью, но в дверях Пим его окликнул:

- Стойте, мне нужно с вами поговорить! Это по поводу ноги. Врач развернулся и наклонился к Пиму. Мать вышла. Пим спросил сразу, не желая оттягивать разговор:

- Сколько?

Врач глянул на Маришку.

- За обычный осмотр я денег не беру.

- Я вас не про деньги спрашивал. Пожалуйста, скажите.

Взгляд Врача сделался жёстким.

- На вскидку, неделя. Самое большее - две, но при правильном уходе.

- Неделя? Она проживет неделю?! – Пима будто ударили.

- Может, даже меньше. У неё жар, а когда на дворе такая засуха, тепловой удар завершит дело. Вы бы не укутывали её так сильно, хотя уже всё равно не важно. Мне очень жаль, но даже твоя мама это понимает. Прости.

Врач развернулся и грузно потопал к выходу. Пим сжал руки в кулаки.

- Я пойду к Дереву. Отнесу её к нему.

Врач обернулся.

- Нет, не пойдешь. Ты же не глупый.

- Мне больше шестнадцати, я имею право. По закону ни вы, ни кто-то еще мне не запретит.

- Ты же знаешь правила? - Врач подумал и махнул полной рукой, - А, делай, как знаешь. Только мало кто возвращался от Дерева счастливым, это точно. Иначе это было бы Дерево Находок, а не Дерево Потерь. С твоими ногами, парень, ты туда даже не дойдешь, хотя идти тут даже тебе меньше дня.

Врач развернулся и наконец отправился восвояси.

Пим вышел из дому. Придерживаясь за забор, подошел к соседней хижине, покосившейся от постоянных бурь. Он увидел фигурку девушки, полющей сорняки у ограды, в сердце появилась легкость – он окликнул соседку. Девушка бросила явно слишком тяжелую для неё мотыгу и подбежала к Пиму.

- Привет, Пим! Что ты здесь делаешь? Как Маришка?

- Я пришел попрощаться. Сегодня ночью возьму её и пойду к Дереву.

Глаза девушки в обрамлении коротких светлых ресниц округлились.

- Пим, ты что? Всё так плохо?

- Да, еще хуже, - он сглотнул, - Неделя или даже меньше.

Девушка сняла платок с выгоревших почти добела волос и утерла лоб.

- Я не могу тебя остановить, каждый может хоть раз пойти к Дереву Потерь. Но, Пим, ты же знаешь правила?

- Да.

- И не боишься?

- Нет. Практически. Маришка же у нас одна девчонка, понимаешь? У меня есть трое старших братьев, и близнецы уже подросли. А без калеки в семье они как-то проживут. Ну, это в крайнем случае.

Девушка наклонилась к Пиму и обняла его.

- Делай, что хочешь, но не называй себя калекой. И возвращайся.

- Через день увидимся.

Пим отвернулся от покосившейся хижины и осторожно пошел домой, зная, что ради девушки обязательно вернется. Но только ради неё.

С наступлением ночи Пим тихо настолько, насколько мог, забросил пару просоленных сухарей в побитый молью мешок, посадил полусонную сестру себе на спину и вышел в темноту. Его отец на задворках всё еще чинил забор и то ли не увидел Пима, то ли не подумал его останавливать.

Пим шел уже не один час, опираясь на найденную по дороге палку. Он время от времени останавливался, чтобы потрогать лоб Маришки, подтянуть её безвольное тельце повыше и продолжить нести дальше.

Сад находился далеко от поселка, за некогда плодородными подсолнечными полями, и добраться до него можно было только по бездорожью.

Пим дошёл до ворот Сада ранним утром.

Он был окружен стеной, которая поднималась ввысь, сколько хватало глаз, а по сторонам уходила в разные стороны и где-то далеко замыкалась в форме идеального круга.

Ворота в Сад были поистине гигантскими. Рельефные створки высотой как пять домов Пима, если их поставить друг на друга, были густо усеяны барельефами, горельефами и невероятным множеством камней, простых и драгоценных. Однако Пима смутили не эти невиданные ворота, а то, что все камни походили на глаза. Каждый был, словно зрачок, каждый завиток – словно ресница. И все эти разноцветные неживые глазища уставились на него – нищего калеку с умирающей девочкой за плечами.

Пим оторвал взгляд от ворот и увидел, что их охраняют мужчины в красных плащах с капюшонами. На охранников они не походили, так как были безоружны и внешне очень слабы.

Тот, что стоял слева, был моложе. Однако его кожу покрывали серые пятна, а спину гнул пополам уродливый горб. Худая дряблая шея с трудом удерживала голову, неправильную по форме и слишком большую. Второй выглядел обыкновенным стариком, но глаза скрывала повязка, он был слеп. При этом его голос прозвучал очень бодро:

- С чем пожаловал?

Пим прочистил горло, чтобы его ответ звучал увереннее.

- Моя сестра умирает. Уже неделю лежит без сознания. Времени у неё немного, и никто не может помочь. Пожалуйста, впустите нас внутрь.

Заговорил горбун:

- Тебе известны правила? Озвучь Закон Священного Обмена.

- Дерево ничего не дарит, - Пим мысленно загнул палец, - оно может только провести обмен. Даёт самое дорогое. Отнимает второе по важности. Дерево может дать многое, а забрать властно всё, будь то вещь, часть тела, талант или... - Пим сглотнул. - Или сама жизнь.

Привратники пару секунд колебались, но потом горбун достал из рукава плаща ключ и отворил врезанную в ворота дверцу обычного размера. Пим раньше её не заметил, но теперь аккуратно поправил

руки Маришки у себя на плечах и поспешил внутрь. Горбун и слепой старик закрыли дверцу изнутри. По ту сторону ворот находился самый обыкновенный сад, только в центре находилось самое огромное дерево, которое Пим когда-либо видел. Его верхние ветви скрывались среди пушистых облаков, а ствол могли обхватить не меньше десяти человек, взявшись за руки. К Дереву вела широкая немощёная тропинка, по которой Пима и повели.

- Ты слишком молодой, - сказал горбун Пиму.

- Ты был не намного старше, когда пришел сюда, Красавец, - ответил ему слепой.

Пим мимо воли улыбнулся.

- Вы зовёте его красавцем?

Слепой старик дружелюбно рассмеялся.

- Он прибежал сюда десять лет назад молодым парнем. Был очень хорошенький, но совсем нищий. В семье одиннадцатый сын из двадцати детей, можешь себе представить?

- Нас дома семеро, - Пим нахмурился. Скоро может стать шестеро.

- Так вот, - продолжал слепой, - Теперь у него не такое приятное личико, но вот семья купается в золоте. А Красавец тут и остался, в Саду, выходить стесняется.

Красавец-горбун фыркнул:

- Ты не можешь меня осуждать. Кому ты сам теперь снаружи нужен, а, слепой портной?

Ответа Пим не услышал. Тропа закончилась у самых корней Дерева. Вблизи оно оказалось темно-красным, так что ствол был будто сплетен из толстых сосудов. Привратники провели его в расщелину между корнями, где находилось нечто вроде пещеры.

- Теперь просто проси. Когда останешься один, попроси, и оно услышит, - прошептал слепой портной за спиной у Пима, - Жаль, что ты в ногах слабоват. Дерево часто забирает у молодых скорость или силу.

- А как вы узнали про ноги? Вы же не видите...

Пим обернулся к слепцу, но увидел, что тот держит полотняную повязку в руках и смотрит на него вполне здоровыми глазами. За спиной у него Пим с трудом узнал в Красавце горбуна. Теперь он был просто красивым парнем с ровной спиной, молочно-белой кожей и вполне нормального размера головой.

- А как это... Что случилось? - Пим никак не мог взять в толк, как такое вообще возможно.

- Дерево забирает себе лучшее в нас, но оно всегда радо поделиться своим добром, - спокойно сказал прозревший портной. -

Пока мы рядом с ним, в Саду, мы не меняемся. Вот почему многие становятся Стражами Дерева после просьбы.

- Теперь твоя очередь просить, парень, - прошептал бывший горбун.

- Но как я пойму, что именно у меня забрали?

- Ты поймешь. Это нельзя объяснить, но ты сразу же всё узнаешь.

С этими словами привратники вышли, оставив Пима с Маришкой под корнями Дерева.

Пим аккуратно положил сестру на мягкий грунт и стал думать о ней. Думать о семье, о том, что Дерево может забрать его всего без остатка, но не кого-то другого, ведь Маришке нужны родители и братья. А она нужна им. Единственная девочка, о которой родители так мечтали, займет место мальчика с неправильно сросшейся костью, место инвалида, который не может работать в голодный год. Она заслуживает эту жизнь больше, чем он. Он шептал молитву о её здоровье, и шепот его слов сливался с шепотом листьев Дерева.

Вдруг листья затихли.

Маришка шумно вдохнула, но не закашлялась.

Когда её глаза раскрылись, Пим сразу же понял, что другие глаза сомкнулись навечно.

Он пересилил себя и улыбнулся сестре, а она впервые за многие месяцы улыбнулась в ответ. Он вышел с ней за руку под лучи утреннего солнца. Вышел, прихрамывая.

Красавец-горбун улыбнулся Маришке:

- Мы можем снарядить вам телегу, если у тебя проблемы с ногой.

Пим потрепал Маришку по волосам.

- Не нам, а ей. Я не уеду.

Глаза слепца округлились.

- Как так, парень? Что же оно забрало у тебя?

- Важного человека, - сказал Пим и вложил руку Маришки в пальцы бывшего горбуна, - Отвезите её в самый ближний посёлок, что за полем подсолнухов. Адрес она знает. Она у нас умница.

- А ты останешься здесь? Ты же тут никого не знаешь.

Пим улыбнулся и повернулся лицом к Дереву.

- Вообще-то один знакомый человек есть.

Из пещеры, щурясь на солнечный свет и рассеянно моргая глазами в обрамлении коротких белых ресничек, вышла Она. Такой зелени и изобилия, как здесь, она раньше никогда не видела и по привычке вытерла лоб платком.

- Я же говорил, что скоро увидимся, - сказал Пим.

Она улыбнулась.

Не наше время

I

Старик открыл голографический каталог, чтобы в который раз убедиться, что цена на машину времени, которую он желал получить, не изменилась. Максимально приблизив эту цифру с пугающим количеством нулей, он вздохнул и начал поспешно собираться, то и дело заглядывая в каталог в страхе, что что-то произойдет.

Вот уже 224 года он живет в этом мире, дряхлый, уставший от всего старик. Его дети позаботились о том, чтобы любимый папенька прожил как можно дольше, и купили ему билет в санаторий продолжения жизни. Много бы он отдал, чтобы они этого не делали! Теперь он был абсолютно здоровым, но старым человеком, потерявшим смысл жизни. «Разве есть смысл в бесконечности? Тогда какой может быть смысл в вечной жизни?» - думал он.

Но у него была мечта – он придумал ее 20 лет назад, когда ученые впервые совершили путешествие на машине времени. Он все эти годы копил деньги на хоть какую-то, пусть даже самую дешевую машину с наименьшим временным диапазоном в 200-300 лет. Он хотел вернуться во времена своей молодости и вновь вспомнить, каково было жить во времена, когда люди читали настоящие печатные книги и вели разговоры о погоде и житейских делах. Когда мальчики звали девочек на свидания и дарили валентинки ко дню Всех Влюбленных. Скажи кому о таком празднике теперь, никто ведь и не поймет, о чем ты. Да и слово «любовь» как-то исчезло из употребления. Вместе со словами «вера», «честность» и «смысл».

И теперь этот старик, снова проверив, не изменилось ли чего в каталоге, закрыл его и буквально запрыгнул в лифт. Он нечасто выходил из своей комнаты, еду ему приносили доставкой, а встречаться ему было не с кем – все его друзья предпочли умереть или предаться новым открытиям и впечатлениям. Его же ничего не радовало, кроме воспоминаний.

Лифт в одну секунду спустился с 467 этажа на первый. Дверь бесшумно растворилась, и старик оказался на улице с помощью встроенного транспортера. Он вздрогнул от неожиданности – хотя такие чудеса не были ему в новинку, его все равно продолжало пугать секундное ощущение потери собственного тела, когда транспортер распыляет его и складывает обратно в другом месте. Он пошел дальше, не оборачиваясь. У него была цель, и ее исполнение не терпело отлагательств.

Добравшись до магазина техники на воздушном метро, самом быстром средстве передвижения (не считая транспортера, но его использование сопряжено с опасностью смерти от шока), он на секунду остановился. Это был большой шаг для него, даже слишком большой. Но, собрав волю в кулак, он вошел в магазин с такой стремительностью, что дверь едва успела раствориться перед ним.

Робот-консультант вежливо указал ему на временной отдел, в котором продавались разнообразные часы, а с ними – и машины времени. Старик быстро нашел модель, которая была ему нужна – на ценнике было написано «Машина временная простая, макс. диапазон 300 лет, перемещение в пространстве, изменение возраста, ручное управление, 90000000 валют». Он сглотнул и указал роботу на желаемый им товар.

Консультант тут же сказал, что старику доставят машину через три дня вместе с инструктором, который покажет, как ею управлять. Он так быстро тараторил, что будущий путешественник во времени с трудом разбирал, о чем он говорит. Поэтому, когда робот спросил, когда покупателю будет удобно оплатить товар, старик не сразу понял вопрос. Но консультант терпеливо ждал и вскоре получил ответ – покупателю будет удобно оплатить сейчас.

Вскоре старик был уже дома. Он даже не заметил, как оказался в своей комнате – ему казалось, что он летает. Устав от дневных волнений, он тут же упал в кровать и заснул.

Через три дня ему была доставлена машина его мечты вместе с инструктором и подарком от магазина – бесплатной запасной батареей. Робот быстро провел инструктаж и, убедившись, что старик все понял, молча удалился.

А у счастливого старца было уже все готово в дорогу – он собрал небольшие запасы продовольствия и все жизненно необходимые вещи еще за два дня до прибытия заказа. И теперь он стоял перед своим приобретением, дрожа от страха и предвкушения.

Сев на сидение водителя, он на секунду растерялся и даже пустил слезу, но, быстро взяв себя в руки, закрыл дверцу машины. Теперь, решил он, ходу назад нет. Он медленно нажал все необходимые кнопки и повернул рычаг. Но... ничего не произошло. Разочарованный и раздосадованный, он уже был готов выйти из машины и отправиться в магазин с жалобами, но тут он почувствовал сильный толчок. Он скорее понял, чем ощутил, что куда-то движется – все кнопки горели, а в иллюминаторах была лишь темнота. И он терпеливо ждал, надеясь, что окажется там, где и хотел – в 2134 году.

Внезапно в иллюминаторы хлынул свет, и старик почувствовал, что может выйти. Открыв дверь, он на сгибающихся ногах вышел

навстречу книгам и людям... или в мир, где небо подпирают огромные здания, а свет излучают только фонари?

Он не мог поверить в свою неудачу. Неужели все, о чем он мечтал, ему только приснилось? Счастливое детство, школа, друзья... Может, это просто его большая фантазия?

Вокруг не было ни души. Он боялся сделать шаг, потому что в этом месте было так тихо, что стук его собственного сердца казался непозволительным шумом.

Внезапно из соседнего здания вышел человек. Он очень удивился, увидев рядом с собой еще одно живое существо, и заколебался, словно сомневаясь, обратиться к нему или нет.

- Эм... Привет, - сказал он, прищурившись, словно с трудом подбирая слова.

- Где я? – только и смог спросить горе-путешественник. – И когда? – добавил он.

- Район 47899, осень, 12 ноября, 3000 год, - без малейшего удивления ответил его собеседник.

- Видимо, не в ту сторону, - прошептал старик. И тут он вспомнил фразу, которую робот-инструктор повторил ему несколько раз: «Не забудьте взять запасную батарею, чтоб вы могли вернуться назад». Старик не собирался возвращаться назад... Но он не учел возможность ошибки. Ячейка для запасной батареи была пуста.

- Но как машина времени с диапазоном в 300 лет могла закинуть меня на 500 с лишним лет вперед? – воскликнул он.

- Возможно, бракованная. Скажите спасибо, что хотя бы на Земле остались и не сработала кнопка возраста, - равнодушно отозвался его собеседник. Было видно, что он не хочет продолжать разговор. - До свидания, - сказал он и собирался уйти.

- Стой! – закричал старик. В его голосе слышалась боль, которая заставила даже этого человека из будущего, который даже из своей квартиры не выйдет чаще, чем раз в год, да и то просто чтобы проверить, жив ли он еще или уже умер; человека, который давно утратил смысл жизни, да, возможно, никогда его и не имел; человека, живущего в своем собственном мире; человека, с трудом вспоминающего слова, которые принято говорить другим людям; эта боль заставила даже его остановиться и оглянуться на протянувшего к нему руки человека.

- Да? – спросил он.

- Вы читали... Достоевского?

- Извините?

- Вы читали...

- Что значит «чита лидо стоев ского»? – человек с трудом

воспроизвел вопрос, заданный ему.

- Нет, ничего... Спасибо, - прошептал старик.

Человек удалился. А растерянный старец еще долго стоял возле своей бракованной машины времени с массой ненужных ему кнопок и вспоминал фразы и цитаты из стихотворений, романов, повестей, и каждая из них все больше ранила его сердце. Он мысленно разрывал каждую в клочья и оплакивал каждую из них. Когда его память была измучена и не могла больше воспроизвести ни одной фразы, старик зашел в машину времени и достал консервы, привезенные с собой. Он открыл их и принялся жевать с совершенно тупым и равнодушным выражением лица.

Доев консервы, он выбросил банку на улицу, растерянно усмехнулся, захлопнул дверь и сунул руки в карманы.

II

Многие мои друзья считают, что мне давно пора поселиться в каком-то уютном уголке Галактики с существом, которое способно будет обеспечить безопасность нашей семье. А я продолжаю переезжать из отеля в отель, растрачивая деньги родителей, которые они регулярно присылают мне на карточку. Они тоже лелеют надежду, что совсем скоро я встречу одного из богачей Болеви или Интронты, самых экономически развитых планет во Вселенной, пройду с ним обряд бракосочетания и подарю этому миру парочку полулюдей-полумонстров.

За такие слова, как «монстр», «инопланетянин», «чудовище» меня вполне могут посадить за решетку на годовой срок. Статья 16: «Оскорбительные высказывания о представителях других рас и планет». Все это мне замечательно известно. По образованию я – юрист межгалактического уровня, то есть знаю межгалактическое право и могу принимать участие в межгалактических судебных процессах. Ужасная тавтология, но с тех пор, как наш язык перестал развиваться, стало сложно подбирать синонимы, особенно к подобным словам. Язык деградирует, и люди вместе с ним.

Еще большее наказание ждет меня если кто-то узнает, насколько я ненавижу все эти существа, снующие возле меня, предлагающие мне прогуляться, выпить, или даже просто совокупиться. Для многих это не проблема, и закон гласит о том, что мы должны толерантно относиться к менталитету любой расы, но, ЧЕРТ ВОЗЬМИ, как же ужасно видеть перед собой какую-то зеленую морду, оценивающе осматривающую тебя.

Они все падки на землянок. Не проходит и дня, чтобы мне не предложили что-нибудь из вышеперечисленного. Мне так претит это

межгалактическое общество! Я путешествую в поисках людей. Я ищу людей. Настоящих. Тех, кто умеет разговаривать по-человечески, вести себя по-человечески, сочувствовать, любить, ненавидеть! Какой-то поэт очень-очень давно писал, что одиночество в толпе – самое ужасное одиночество. О, как же я это чувствую!

Мой биологический возраст – 22. Моя мать говорит, что первого ребенка она родила как раз в этом возрасте. Но это было давно. Тогда проще было найти человека и создать нормальную семью, родить нормальных детей... Моему старшему брату 31. Было бы 31, если бы он не умер 9 лет назад. Тогда ему тоже было 22 года, и он собирался обвенчаться с какой-то «красоткой» с планеты Кеверин. Но по дороге к его возлюбленной он попал в черную дыру на своем крейсере... Теперь мои родители рассчитывают только на меня. Они так хотят, чтоб наш род соединился с каким-нибудь более древним и богатым... Они не поняли бы меня, если б я сказала, что не хочу этого. Рано или поздно меня ждет эта участь.

И сегодня – очередной праздный день в одном из отелей. Я только вчера сюда приехала, потому что слышала, что здесь проживает несколько человек. Под «человеком» я имею ввиду землянина, если что. Существо моей расы.

Но видимо постояльцы с Земли вовсе не искали компании себе подобных, так как двое, по словам заведующего, уехали. Один – ночью, второй – с утра. Еще один живет здесь. Так смешно, что для них не существует женского пола. Они говорят «один землянин», «он», но никогда не употребляют «она» даже если знают, что это женщина. До чего же смешно и глупо они устроены.

Я решила подружиться с человеком, который остался здесь. Узнав номер его комнаты, я тут же пошла туда. Больше всего на свете я боялась застать его за складыванием чемодана. Я даже не знаю откуда он, на каком языке разговаривает? А может, это она? Выскочив из лифта, я буквально побежала в конец коридора, к заветной двери. Мне было страшно и неловко, но я переборола это внутри себя и постучала. Три раза. И вместе с тем считала удары своего сердца. Казалось, оно так же ударило три раза и замерло.

Но тут мне открыли дверь, и сердце продолжило биться громко и часто. Представьте себе, дверь не открылась сама, ее ОТКРЫЛИ! Передо мной стоял молодой мужчина, с виду нормальный человек. Я собралась с силами и сказала что-то вроде «Здравствуйте! Приятно видеть здесь человека».

Он предложил мне войти. Я не могла не согласиться. Ради этого я пришла. «Пусть еще предложит мне чаю», - вспыхнуло в моем мозгу.

- Хотите чаю? – спросил он.

Я не знала, что ответить, и только кивнула головой. Я читала о подобном в книгах. Двое сидели за столом, пили чай и вели непринужденную беседу. Они говорили о культуре, о политике, о жизни... Обо всем на свете. А потом кавалеры вели дам на балкон и показывали им звездное небо...

- Вам чай с сахаром? – спросил он.

- Да. Да, с сахаром. Спасибо, - выдохнула я.

Через минуту передо мной стояла чашка чая. Горячего чая, заваренного другим человеком. Мне стало не по себе. Я боялась посмотреть на этого человека. Человека из прошлого. Человека, самостоятельно открывавшего дверь и заваривающего чай.

- Как вас зовут? – спросил он.

Я заметила, что он только спрашивает. Не пытается навязать мне какую-то информацию, а хочет узнать что-то у меня.

- Жанна, - сказала я.

Минутку мы молчали. А потом я осмелилась спросить:

- А вас?

Он не ответил. У меня появилось впечатление, что он удивлен моим вопросом. Он сделал глоток и сказал:

- Коттар.

Мы снова замолчали. Почему-то было трудно найти слова. Почему-то было трудно понять, что происходит. Я сидела и пила чай.

- Приятно познакомиться, - сказал он.

- Да, да, мне тоже. Очень, очень приятно, - пролепетала я, потому что больше не хотела молчать.

Я взяла чашку. Мои руки дрожали. Мои нервы не выдерживали тишины. Неожиданно я выпалила:

- Вы читали Толстого?

Он поставил чашку на стол и одарил меня долгим, пронзительным взглядом. Потом он сказал:

- Если вы имеете ввиду роман «Анна Каренина», то да, я его читал. Глупая книга, - он помолчал. – Мне больше нравятся произведения Достоевского.

Я просто обомлела. Сегодня явно счастливый день!

- Да, мне очень понравился его роман «Идиот».

- И «Преступление и наказание».

- Да-да! И «Игрок».

- И конечно же «Бесы».

- Да, верно! А еще мне нравятся романы Ремарка.

- Я читал «Триумфальную арку». Очень впечатляет.

- А как же «Жизнь взаимы»? Очень советую.

- Прислушаюсь к вашему совету, - как-то резко ответил он. И замолчал. Потом встал и подошел к окну. – Почему вы пришли?

- Потому что искала вас, - ответила я. В этот момент мне захотелось стать героиней одной из тех книг, в которых было так много любви, чувств, красивых фраз и прочей устарелой ерунды. Он удивленно поднял бровь.

- Зачем?

Какой глупый вопрос. Какой ужасно глупый вопрос.

- Чтобы посоветовать вам книгу и уйти в свой номер, - сказала я и действительно ушла. Ушла в свой номер. И заперлась там.

И я плакала. Я правда плакала. Своим глупым вопросом он разрушил все. Все, о чем я мечтала. Все, ради чего я искала его. Я повторяла про себя «зачем? зачем?» и не могла найти ответа. Зачем люди ищут друг друга? Тишина. Всхлип. Зачем люди любят друг друга? Тишина. Стук в дверь.

Я хотела нажать на кнопку, чтоб дверь открылась, но... почему-то я встала и открыла ее сама. На пороге стоял он с моим недопитым чаем.

- Коттар, - сказала я.

-Жанна, - сказал он.

- Зачем? – спросила я, не приглашая его войти.

- Чтобы посоветовать вам книгу... И остаться с вами.

Его рука скомкала в кармане обертку от бонусной батарейки.

Гран-Прі 2016 року
Марія Мазоренко, м. Харків

Моя бабуся, старша моя нене!

Марія зітхнула і відійшла від величезного ілюмінатора, щоб перевірити дані, але її монітор безгучно автоматично згас і каюта наповнилася ультрафіолетовим сяйвом 115-ї планети галактики Аеро. Це було дивовижне видовище: наче мільярди діамантових уламків, зібраних у величезний пучок, пульсували. Ця «серцева» пульсація то відштовхувала від себе мерехтливі частинки, то притягувала їх із неймовірною швидкістю. Рухи, на перший погляд хаотичні, явно нагадували ритмічне дихання...

За дев'ять місяців, що Марія знаходилася тут, на орбіті, їй так і не вдалося зрозуміти, що ж це таке? Іноді ці рухи нагадували досконалий танок по колу, а іноді здавалися розгубленими. Чи як ледаче листя восени, що не в змозі відірватися, а лише тремтить на вітрі, вони тріпотять в тісних обіймах палаючих крихт. А часом – це

ідеальна недоступна сфера, яка тільки-но жбурнула довгу, сяючу стежку, аби втомлений мандрівник знайшов шлях додому. У таку мить Марія згадувала з дитинства знайомі рядки: «Старесенька іде по тій дорозі. Як завжди. Як недавно. Як давно...Куди ж ти йдеш? Я жду тебе. Даремно...».

Дивно, що, перебуваючи в космосі, вона продовжувала порівнювати все із земними, легкими в розумінні явищами. Вона вже давно припинила дивуватися кількості відтінків і кольорів, що приховує в собі сяйво 115-ї. Уже не було того щоденного захоплення казковим, фантастичним, неймовірним видовищем. Вона просто виконувала свою роботу.

Ще кілька днів – і вона передасть усю зібрану інформацію на міжгалактичну станцію.

Час відпочити.

Легко натиснувши на сріблясту панель, Марія плавно переступила поріг отвору, що відчинився. Це був прозорий, невеличкий у довжину тунель, який поєднував робочу та спальну зони. Унікальність його була в тому, що цю коротку відстань долаєш із дивовижним відчуттям. Здається, що ти знаходишся в епіцентрі космічного простору, і все навколо підвладне твоєму погляду. Повне відчуття простору – ця дизайнерська задумка за декілька секунд звільнювала людський розум від напруженого трудового дня в тісному «боксі».

Марія зупинилася десь на півшляху та поглянула вниз. Саме зараз примхлива 115-та викинула їй під ноги сяючу стежиночку. Дівчина завмерла, серце затремтіло. Як схоже! Звивиста стежка нагадала споришину, якою вона бігла до бабуні після занять в астрощколі.

«Моя бабусю, старша моя мамо!» – раптом уголос сказала Марія, це були рядки з улюблених віршів бабусі, а нині й дівчини.

Бабунечка була відомим астронавтом. Це вона відкрила галактику Аеро. Марія й досі не може зрозуміти, чому на злеті своєї кар'єри бабуся раптово залишила улюблену справу й увесь свій час присвятила їй, онуці.

Марія пам'ятала, як вони багато розмовляли, жартували, усміхалися. Це бабуся навчила її бачити прекрасне в усьому, що нас оточує. Це вона показала, як світи, не схожі на наш, по-своєму чудові. Це вона розвинула в Марії допитливість й аналітичність.

Дев'ять місяців тому бабусі не стало. І світ Марії зруйнувався. Вона була першою 16-річною астронавточкою, яка успішно та блискуче пройшла всі тести й відправилася в складі дослідницької команди до галактики Аеро. Вона прагнула полетіти на край Усесвіту, щоб загоїти

більш утрати. Навіщо бути такими близькими? Навіщо дарувати одне одному тепло й любов? Адже потім так важко згадувати хвилини щастя. Цього дня Марія твердо вирішила, що всю себе присвятить науці й космосу. Вона не хоче ані сім'ї, ані дітей, ані онуків. Дівчина не хоче, аби вони страждали, коли її не стане.

Марія часто думала над словами, сказаними бабусею: «Ми мандруємо різними світами, вивчаємо мільйони галактик, освоїли та колонізували сім планет, але досі не пізнали себе...» Урвавши спогади, Марія швидко опинилася всередині затишної каюти. Засинаючи, вона раптом відчула яскравий спалах. У голові промайнуло: «Горить ліхтар, ніхто не погасив». Марія усміхнулась та розплющила очі. Виграючи усіма барвами райдуги, каюта була сповнена яскравим світлом. Повернувшись до робочої зони, Марія ахнула. Велетенська 115-та зникла, її частки більше не дихали, вони були розкидані по всьому небосхилу і дуже швидко згасали. Сяйво змінилося сутінками, а потім темрявою. Марія перевірила техніку: чи всі дані вона встигла занотувати. І знов у неї невимушено вирвалося: «Хоч озирнись! Побудь ще хоч трішки! Вже й час є в тебе, пізно, але є ж...».

Сумніву не було: 115-та вмерла. Прощальний погляд у чорну безодню. Аж раптом Марія помітила мерехтіння. Можливо, це не згасла частка планети? Але ж ні! Дивно, у Марії було відчуття, що це мерехтіння їй дещо нагадує.

Цілу добу вона порівнювала дані. Сяюча крихта виявилася молодою планетою, і нагадувала 115-ту, але була в тисячі разів менша. Та дивовижно було те, що рухи часток юної планети повторювали досвід зниклої. Ті самі рухи Марія намагалася проаналізувати упродовж дев'яти місяців.

На міжгалактичній станції панував безлад. Команда з дванадцяти дослідників вітала Марію з успіхом. «Це розум! Уперше ми зіштовхнулися з величезним розумом! Галактика Аеро володіє планетами, що здатні передавати свій досвід і знання! Нам ще доведеться дізнатися як! Багато чого залишається загадкою! Та ми на порозі відкриттів!».

– Так що ж виходить? Молода планета – «дочка» 115-ї? – здивувалась Марія.

– Ні, це її «онука»! А її «матуся» – блукаюча планета, яку ми не бачили, але є всі дані про її світові траєкторії.

Марія усамітнілася в маленькій кімнаті. Серце калатало все частіше. Ось воно! Як вона раніше не розуміла очевидного! Досвід та знання! Передати все, що знаєш, своїм рідним! Знайти своє продовження в наступних поколіннях! І пам'ять, звісно ж, пам'ять!

Уперше знайомі вірші вона прочитала інакше:

«Старесенька, іде чиясь бабуся,

І навіть хтозна, як її ім'я.

А я дивлюся у вікно, дивлюся,

Щоб думати, що, може, то моя...»

Марія увімкнула персональний зв'язок із домівкою, і в той же час на екрані з'явилося усміхнене обличчя матусі. «Доброго ранку, Марійко! Як же ти схожа на бабуся!...».

«Я знаю, мамо! Я скучила. Завтра повертаюсь...». А про себе додала: «Як завжди. Як недавно. Як давно...».

І місце 2016 року (молодша група)
Марія Козак, с. Велетенське, Херсонська область

Пес і Дельфін

Частина перша: зустріч

На вулиці був дощ. Дональд сидів у своїй будці. Море неподалік здійснювало високі хвилі. І тут Дональд звернув увагу, що на березі хтось з'явився. Це море викинуло на берег рожевого дельфіна. Собака хутко попрямував до морського мешканця. Дельфін-дитинча виглядав знесиленим та наляканим. Блакитні очі благали про допомогу. Дональду ніколи раніше не доводилось бачити дельфінів рожевого кольору, тому він із цікавістю розглядав істоту. Раптом зрозумів, що вона без води загине, тому став штовхати її до моря. Але хвилі були такі сильні, що знову викидали тваринку на берег. Тоді Дональд ухопив дельфінику за хвоста і дуже довго і тяжко тягнув її до дверей домівки свого хазяїна, якого у цю пору не було вдома.

Від відкрив лапою двері, затагнув велику рибу у раковину і відкрив воду. Вона розплющила очі і спитала:

- Де я? Хто ти? Як я тут опинилася?

Дональд відповів:

- Спокійно, не кричи. По-перше, ти в домівці мого хазяїна. По-друге, мене звуть пес Дональд. Ну і нарешті третє – тебе викинуло на берег, і я знайшов для тебе воду.

- Мені дуже приємно познайомитися! – чемно відповіла дельфіниха.
– Я вдячна тобі за порятунок, але не зможу довго жити у раковині. До речі, мене звати Анаель.

- Мені теж дуже приємно познайомитися, - ввічливо відповів пес.

Він розумів, що на його плечі лягає дуже велика відповідальність: врятувати Анаель так, щоб жоден браконьєр або недобра людина не побачили її. Адже не кожному випадає нагода побачити рожевого

дельфіна! І хтось може скористатися цим з корисливих мотивів. Ось що він придумав: поставити дитячу ванночку на колеса, налити води і так транспортувати Анаель до моря.

Пес каже:

- Стрибай, Анаель, у ванночку, поїдемо до моря. Там хвилі стихають – я допоможу тобі виплисти у відкрите море.

Частина друга: довга дорога

Ура! Задум пса Дональда почав вдаватися, але він почав втомлюватися. Та ще й колесо відвалилося. Треба було перепочити, але часу не так вже й багато. Повернеться хазяїн, побачить, що улюбленця вдома немає, почнуться дуже нервові пошуки, а цього Дональд не любить.

Колесо невдовзі вдалося відремонтувати. Дональд хотів трішки подрімати, але не вдалося. Тому що неподалік від нього з Анаеллю вив вовк, до того ж так тривожно, що пес насторожився. І тут у куцах почулося шарудіння. Рятівник побачив у наступаючій темряві два невеличкі ліхтарики. Пес підійшов ближче, щоб роздивитися. У куцах було... маленьке вовченя. Воно дрижало та жалібно поглядало на собаку. Пес зрозумів: тривожне виття вовка – то голос мами, яка загубила малечу.

- Як його повернути, щоб не нарватися на його маму? – гадав Дональд. – Та й як її знайти – вовків тут багато, а мама цього вовченяти одна.

Нарешті він вирішив:

- Добре, візьму тебе з собою. Поспимо трохи біля Анаель.

Ніч йшла важко, маля постійно плакало. І лише під ранок малий заснув. Але тут прокинулася Анаель і у захваті скричала:

- Ой, яке вовченятко!

- Та тихіше, Анаель! Я ледве його вклав спати!

- Добре, я буду тихо, - прошепотіла Анаель. Але через мить знов заволала:

- Агов, Дональде, поглянь! Там – моє море!

Частина третя: вовки

Раптом почулося гупання могутніх лап. Це були великі вовки, зграю яких очолювала мама вовченяти, що мирно спав біля ванни. Мама-вовчиця підійшла до свого сина, сказала щось на вовчій мові. Потім переказала щось своїй зграї. Вовки оточили Дональда і Анаель. Пес не вагався – і сміливо попрохав про допомогу. Дотягти дельфінихи у ванні з водою до моря йому було вже несила. І вовки погодилися! Зграя швидко дісталася до води. І ось уже Анаель нарешті вдома – у морі!

Вовки, і насамперед вовчиця-мама, подякували Дональду за те, що він вберіг вовченя. Дональд також подякував за допомогу – і зграя

вирушила до лісу.

- Будемо дружити! – каже Дональд Анаель із сумом, адже доводиться прощатися.

- Будемо! – каже Анаель.

А потім у кожного було своє життя.

Гран-Прі 2017 року
Валерія Савотіна, м. Світильня, Київська область

Остання надія людства

Запис від 24.08.2987 р.

Мене звати Номер Вісім. Я – останній живий представник людства. Мій корабель мандрує космосом вже приблизно півроку. Увесь цей час я не говорила з жодною живою душею, навіть сама з собою, оскільки в моїй душі лишилась тільки пустка. Про що говорити, коли у тебе всередині порожньо?

Та я вже не можу мовчати. Я читала старі записи про давніх людей. Вони виливали свою душу паперові. Можливо, тому вони стали з часом такі бездушні? Вони виливали свою душу усім і не лишали й шматочка собі?

Та це вже абсурдні алегорії. Я капітан, капітанові не личать алегорії. Йому личать вишуканість, спокій і твердість. З усього цього в мене є хіба що спокій.

Та я і не капітан повністю. Я тут і бортовий механік, і медик, і кухар, і прибиральниця. Корабель одного робітника. І я навіть не жартую. Мене однієї, на диво, вистачає, щоб встигати робити усі справи.

Справ самих небагато. Я маю підтримувати порядок на кораблі. Слідкувати за роботами і вчасно реагувати на будь-які повідомлення системи. Лагодять усе роботи, а я лише перевіряю їх. Керує автопілот, я ж раз на день заходжу у кабіну пілота, щоб звіритися з маршрутом. Там не моє місце.

Мені ніде немає місця. Такого висновку я дійшла ще у 12 років. Дорослі відмахувались від моїх постійних питань. Вони взагалі не відповідають більше на питання. Для цього є роботи. Для навчання – машини. Для питань – машини. Без машин життя немає. Мене не вчили, як розпалити багаття і знайти північ у незнайомому місці. Мене вчили, як перезапускати систему і усувати неполадки у машинах.

Усе моє життя було у техніці. Скільки себе пам'ятаю. І вона скрізь. Люди винищили свою планету машинами. Планета ж відповіла їм тим самим. Ми загнали свої бури надто глибоко. Наші хмарочоси

здійнялись надто високо. Землю розірвало на шмаття.

Мені 16. Я не маю жодного поняття про красу – якщо вона ще лишилась. Краса під час війни – смішно. Заводи зупинились. Люди помирали від нестачі води, запаси якої були або глибоко в надрах, або глибоко у бункерах. Сонце пекло так, що шкіра злазила. Наш вид не адаптувався – ми якось одним махом знищили все під корінь, не залишивши собі часу для еволюції.

Корені війни ростуть із бажання влади. І тваринного інстинкту. Ми висушили Тихий океан, щоб було куди розселити людей. Врятуватись з планети, коли космічні кораблі ще літали спокійно, всі не змогли. А вона вже вбивала нас тисячами. Спалахнули хвороби. Війни. Жорстокі війни. Що там ті стародавні ядерні бомби? Запустив вірус – і люди самі розносять хворобу, від якої мруть як мухи. Мух, до речі, теж немає.

Космічних кораблів залишалось обмаль. А продуктів на них – ще менше. Їх вистачало максимум на 50 людей. На кілька десятків років. Тому боротьба була жорстокою.

Я вижила раптом. Мене сховали від чужих рук. Жила в самому кораблі, як незмінна його частина. Іноді маскувалась під людину-робота. Я все ще не розумію цього вчинку, чим я варта спасіння. З мене немає зиску – я не політик. Не програміст. Не фермер. Я лише донька конструктора космічних кораблів. Все, що я знаю – знаю від нього. Дивно, чому він мене захищав. Хоча ні. Він був диваком.

Диваки – це ті, що порпались і захоплювались минулим. Диваки не спілкувались з людьми і не жили з роботами. У його голові були видатні ідеї, але він не ділився ними. Іноді забороняв мені відходити більше ніж на кілька хвилин, іноді не помічав місяцями. Але я робила, що від мене потребували – вчилась. Зараз всі роблять лише те, що від них потребують. Жодної самостійності. Саме слово «самостійна» – сором.

У результаті, вижили лише кілька десятків людей. І коли вони прийшли до корабля – було запізно. Земля поглинула їх. Останні літаки, якими вони літали, потрапили в торнадо, воронка якого була діаметром з кілометр. Батько запустив мене у космос. За 5 хвилин після того, як він натиснув «Старт запуску» - його вбив останній живий... Батько вибрав лишитись на Землі. Я не знаю, чому. Я не цікавилась. Мене відучили цікавитись.

Але я півроку вже на цьому кораблі. Я шукаю залишки людського роду. Ми вже запускали кораблі у космос, знайшли кілька планет. Потім кілька цивілізацій. Потім – люди повстали, і частина встигла втекти з надто технічної для них планети. Опісля польоти суворо заборонялись, а вся доступна інформація – знищилась...

Запис від 31.08.2987 р.

Жодної зустрічі. Радари мовчать. Чомусь тільки зараз помітила, що навколо мене закриті двері. Закриті ілюмінатори. Мабуть, так треба. Але навіщо? Мене не цікавило раніше, що там за ними. Усе, що мені потрібно бачити – це об'єкти на радарях, задля того, щоб встигнути виправити курс корабля.

Запис від 15.09.2987 р.

Я не втрималась. Цей закритий ілюмінатор почав пекти мені очі. Він чорнів, і чорнів, а під повіками червонів, наливався кров'ю. Він манив мене. Сьогодні я його відкрила. Просто притиснула палець до зчитувача, і він відкрився. Чорна завіса піднялась. Я вперше побачила космос. Я півроку у космосі, але уперше бачу його не з радарів. Радари не передають таку картинку. Ці кольори, це світло, ця моторошна довершеність. Я б сказала, що це краса, аби я знала – що таке краса. Тато іноді називав мене красивою. Двічі за життя. Що це означає, він так і не пояснив. Пояснень машин мені завше було не достатньо. Але машини цього б ніколи не пояснили. Немає слів, щоб пояснити, чому очі не могли відірватись від того, що було за склом. Чому я не могла відвести погляду від космосу? Мене саму жахало це. Раптом захотіла бачити це постійно. Завіса більше не опуститься. Ніколи. Чорний шмат пластику не замінить це. Як Таке можна замінити? Захоплена цією думкою, підняла всі завіси на всіх ілюмінаторах, де тільки могла. Не знала, що мої очі настільки втомились від сірого кольору навколо мене. Але раптом мені стало і цього замало.

Швидко до кабіни пілота: підняти всі жалюзі. Чому їх взагалі сюди начепили? Це ж зовсім нелогічно, хіба ні? І чому я раніше не почала задавати собі це питання?

Звідти вид прекрасніший у кілька сотень раз. Очам відкривається більше їжі для поглинання. Не в силах встояти, я сіла в крісло пілота і просиділа так, певно, до вечора. Земного вечора. У космосі немає дня чи ночі. Моїм орієнтиром є бортовий годинник. Він вказує час з найбільшою точністю на нашій планеті. Оскільки іноді похибка навіть в одну соту секунди може вартувати життя...

Запис від 18.09.2987 р.

Я майже живу в кабіні пілота. Були б тут дорослі, вони мені б цього не дозволили. Дівчині взагалі не місце тут – я не координатор і не професійний пілот, щоб мати право на це. Я швидко вчусь, мої автоматичні вчителі дають мені знання точно скільки треба – дозовано. Мозок має поглинати певний шмат інформації, інакше може не встигнути її обробити і запам'ятати. Мені мало. Коли мені ставало

нудно в дитинстві, я намагалась говорити з моєю робото-нянькою. Але даремно. Вона не була запрограмована на діалог. Ніхто з мого оточення не був запрограмований на діалоги. Люди не виняток. Чим дорослішим стаєш – тим менше з тобою говорять. Здається, дітей вчать говорити лише для того, щоб всі їх системи працювали так, як треба. Людина – це як машина, але в рази менш захищена. Її набагато важче полагодити. Дивно, ми винайшли сотні нових вірусів, щоб застосувати їх в цілях геноциду, але не винайшли миттєві ліки проти звичайної застуди.

Запис від 20.09.2987 р.

Гуляла кораблем. Саме речення звучить незвично, бо я не гуляю. Людство не гуляє. Кому потрібні прогулянки, коли сонце може за мить спекти твою шкіру? А гуляти будинками одноманітно. Вони однакові всередині – сірі. Іноді побачиш якийсь колір, але він теж неначе сірий. У гулянні сенс відпав ще до мого народження. А зараз я відчуваю себе стародавньою - без поспіху крокую. У кінці коридору раптово побачила двері. Вони були сховані – поруч з великими дверима до технічного відділу, одного кольору зі стінами, лиш ледве видніються обриси. Я намацала на стіні кнопку відкриття. Але замість цього мені відкрилась у стіні цифрова панель з мікрофоном. На екрані висвітився напис:

– Продовж речення «Ти знаєш, що ти...»

І все. Нічого більше. У стилі мого татуса, він обожнював усілякі захисні системи і придумувати паролі до них. У цієї – голосовий пароль, я можу вибрати безліч варіантів. Аж доки не натраплю на правильний. Але як відповісти на це питання? Навмання спробувала кілька варіантів, на кшталт «Жива істота» чи «Капітан цього корабля». З фантазією у мене завше було кепсько. Двері, звісно, не відчинились. Раптово замигтіла червона лампадка наді мною і залунав голос сирени. Металічний голос промовив «Капітане, підійдіть до своєї рубки. Негайно». Уперше за все моє перебування тут мене покликали саме туди. Мерщій промчавшись в рубку, я поглянула на радары в пошуках чорної діри поблизу, комети, величезного метеорита чи будь-чого, що могло б зашкодити моїм пошукам наступного місця проживання. Але жодного такого об'єкта не було. І тоді я поглянула в сам ілюмінатор, щоб вчасно помітити праворуч велику сріблясту цятку. Вона не несла небезпеки кораблю, тому її не було на радарі небезпеки. Але це була рятувальна капсула. Капсула, в якій могли знаходитись люди чи будь-які інші живі істоти, яких приховував космос. І ось тут я, як капітан, мала визначити, чи можна цій капсулі до мене на борт. Та чомусь навіть не думала. Натиснула на кнопку і притягнула капсулу до

спеціального відсіку збоку корабля, використовуючи довгий залізний шнур на присосках. Він має свою хитромудру назву, але вона б нічого не пояснила. Пішла до неї. На стіні схопила бронезилет та ручний нейтралізатор. Звичайні правила безпеки мені втовкли разом з манною кашею на сніданок. Ну, її технічним заміником, про яку манну може йти мова, коли не лишилось жодного клаптика живої землі.

Капсула, що знаходилась у транспортному відсіку, поводитись спокійно. На диво спокійно, бо як мінімум мала відчинитись – і звідти з'явився б той, хто всередині. Натомість не було чути і звуку. Обережно, повільним кроком наближаюсь до неї. Шлунок всередині починає скручуватись, як тоді, коли мого батька схопили на моїх очах агенти управління. Більше я його потому і не бачила. І він був останнім, хто бачив мене. Інакше я б теж померла.

Насмілившись, одним рухом натиснула на велику кнопку відкриття капсули, опісля відскочила від неї та міцніше стиснула нейтралізатор. Але я однаково не була готова до того, що звідти вистрибне щось велике, кудлато-коричневе, що стрибне і повалить мене з ніг, вибивши з тремтячої руки зброю. Це щось почало намазувати мені обличчя чимось липким і в'язким і натискати на мене в шістьох місцях одразу. Я вже подумала що тут і загину, як почула цілком людський голос:

– Ікло, фу, досить. До мене, хлопчику! – і це щось злізло з мене, і слухняно підбігло на голос. Я негайно скочила на ноги, і схопила нейтралізатор. Щоб наставити його на звичайного хлопця... На перший погляд звичайного. Другу пару рук я побачила не одразу.

– Стій, не стріляй, щоб у тебе в руках там не було! – він виставив руку долонею вперед, широко розчепіривши пальці – міжнародний жест миру, прийнятий у 2555, коли люди оглухли від одного з вибухів і мали думати, як їм усім розумітись. Землянин значить, або нащадок. Іншою рукою він тримав шестипале Щось за великий чорний круг із шкіри в того на шії, - ми не скоїмо тобі зла, ні я, ні Ікло! Він так з тобою лише вітався!

– Я вже подумала, що воно збирається мене вбити. Що це? Ти знаєш українську? – нейтралізатор не опустила. Не довіряти. Нікому. Ніколи. Ні за що. Перше правило з 10 правил життя на Землі. Довіра зникла, як емоція. Кожен живе заради себе. Кожен цінує лише себе. Довіришся – помреш.

– Це? Це ж звичайний пес! Кудлатий, шестилапий, все як має бути, - він потиснув плечима, - ми ж подібні, чому я не маю знати нашої мови?

Коли до нього б дійшло, що я слабша? Що дві руки проти чотирьох – ніщо, мені тоді вже було б непереливки. Але було правило

гостинності космічного корабля – якщо гість веде себе мирно, значить я не маю права його позбавляти волі.

– Як ти опинився у космосі?

– У мене є координати моєї планети. Підкинеш, а мій народ тобі віддячить? А по дорозі я тобі все розповім, клянусь.

Координати планети. Планети, де є життя. Те, що і було мені потрібне.

Тепер він живе у каюті навпроти мене. Щось на ім'я Ікло – разом з ним. Я показала, де знаходяться запаси необхідного для життя, він показав мені на карті координати планети. Зараз ніч на моїй планеті, якщо від неї ще щось лишилось. Космос за склом все так само кольоровий. Двері замкнуті на кілька замків, а кабіни всі захищені паролем. Я підняла систему безпеки, яка раніше була майже вимкнена. Лише захист від зовнішнього втручання. Але ж нікому не довіряти. Перше правило...

Запис від 22.09.2987 р.

Це неможливо. Як прожити ще один день? Він постійно на мене дивиться. Постійно, де б я не була. Його Щось виявилось собакою. Воно слабко нагадувало мою собаку в дитинстві, але то був робот і він мав чотири лапи, тож не дивно, що я не впізнала. Але пес – це половина проблеми. Він гавкає, і це заповнює тишу, в якій я жила весь цей час. Тепер вона не так давить на вуха після гамірної Землі, але постійний гавкіт починає набридати. Його господар зрідка щось питає, здебільшого тиняється кораблем. І дивиться, дивиться, дивиться на мене! Мене всюди неначе переслідують його очі. Тому я стараюсь уникати їх. Я їх не розумію. Вони не такі, які були у землян. Вони світлі, у землян сірі. Вони живі, постійно рухаються, неначе палають із середини. Навіть у мого батька, дивака з диваків, були спокійніші очі. Усі інші взагалі просто дивились в одну точку – у візор! Це – нормально. Дивитись у візор, у екран, у це чортове скло! Не на людей.

Запис від 23.09. 2987 р.

Зіткнулася з ним у відсіку з їжею, де він годував Ікло. Спитав мене настільки рвучко, неначе це питання крутилось у ньому весь цей час:

– Ти мене уникаєш? – Я стиснула плечима. Я поводитися так, як і завше з людьми, бо і люди поводитись так само. Я не розуміла, чим я його уникала.

– Ти не спитала мого імені.

– Імені?

– Так, у мене є ім'я. Як і в тебе. Яке мені дали батьки. Як мене всі називають.

– Я не маю імені, - я потисла плечима, дивлячись на те, як його третя рука чухає пса за вухом.

– У тебе лише дві руки, ти не маєш імені, майже не говориш і мене уникаєш. Хто ти?

– Я людина, хото ж іще, - не витримавши, сіла просто на підлогу. Не люблю стільці. З дитинства. Хоча це погано, бо це йде всупереч правил. Мене майже відучили сидіти на підлозі.

– Ні, людина я. Всеволод. З планети Батьківщина. Вилетів подорожувати космосом і відбився від групи, бо пес натиснув не ту кнопку своїм носом.

– Я – Номер Вісім, з планети Земля. І я – людина. Відповідаю всім правилам біології.

– Але ж номер – це не ім'я... І... Усього чотири кінцівки? Чекай, ти що, із землян? З отих давніх землян, наших предків?! Невже ви ще лишилися живі?

– Ні. Нас живих не лишилось, - я поглянула йому в очі, байдуже промовляючи ці слова, - людство самознищилось. Я останній живий представник свого роду.

–Тоді чому ти не Номер Один?

Я не знайшла відповіді на його питання. Мені взагалі рідко задавали питання. Для цього створені роботи. Я не потрібна для інформації. Я не потрібна для рутинної роботи. Ні для розрахунків. Іноді я взагалі не розуміла, навіщо я потрібна. Хіба що як носій генетичного коду. Усі навколо завше були кращі за мене. Вони могли замінити мене. Я не могла замінити когось.

Виходом мала стати тиша. Звичайна тиша, так завжди у людських розмовах. Мовчанка, тиша, кінець розмови. Неначе і не починали говорити. Але тиша лише мала настати. Замість неї був гудок сигнальної системи. Червоне світло загорілось навколо нас, Ікло заскавулів з переляку. Я підхопилась і помчалась до капітанської рубки, сподіваючись, що це знову щось таке, що може якось мені допомогти, чи хоча б не завдасть шкоди. Але те, що корабель затрусило, неначе звичайну бляшанку, було доказом, що цього разу все добре не закінчиться. Я не втрималась на ногах і впала, забивши ліктя та коліна. Не звертаючи уваги на біль, влетіла до рубки, не зважаючи на гукання позаду «Чекай!». На моніторі висвітлився інший космічний корабель. Одразу опісля мигнув вогник внизу екрану – «Нове повідомлення». Передача була на основній частоті – тобто, на такій, на якій спілкувались усі кораблі між собою без винятку. Людські кораблі, звісно ж.

Відкрила. Заклякла. По екрану похмуρο пробігли літери. Безповоротно. Байдуже. До чого ж літери можуть змінюватись, передаючи настрій того, хто їх написав. «Екіпажу корабля «Земля-2895».

Ми – господарі цього шляху через космос, вимагаємо з вас плату за переліт. Одна жива людина – і ваш корабель може спокійно летіти далі. Ні – чекайте штурму і повного знищення. У вас 18 годин на роздуми. Бувайте здорові».

Всеволод прочитав листа, перехилившись через моє плече, хоча він взагалі не мав тут бути.

– Пірати. Ми нарвались на піратів, - похмуро кинув, стиснувши пальці в кулаки так, що побіліли кісточки. Ніколи його таким не бачила. Неначе подорослішав на десяток років. Лише кивнула у відповідь. Неначе через силу розціпила зуби:

– Ми можемо якось втекти? Урятуватись?

– Ні, поглянь, - ткнув пальцем на зображення, - їх корабель більший, в них набагато краще обладнання, ніж тут. Вони на цьому ділі, певно, собаку з'їли. Вибач, Ікло.

– Що ж, тоді...

Але цей впертий хлопець не дав мені доказати.

– Я піду. Крапка.

– Навіть не смій! – чому мене так вжахнула ця думка? Я ж так байдуже спостерігала вимирання всього людства. Як і всі земляни.

– А от і посмію, зрозуміло? – він гепнув кулаком по столу, - не вистачало, щоб їм ще й ти дісталась. Ти розумієш, що вони теж люди? Але такі, як я! Нашадки тих, хто покинув Землю століття тому, ті, що вже пристосувались до космосу, до умов життя тут? І ти, абсолютно не пристосована, неначе мала дитина, забита й забута, до того ж останній нащадок землян. Беземоційна, дивна, мовчазна, похмура. У мене відчуття, що тебе батьки в дитинстві піддавали тортурам, чи вживили в тебе машину. У піратах ти зовсім загниєш!

Дивна річ. Мого батька ображали мільйон раз, вбили у мене на очах, але тоді нічого не відбулося. Лише якась пустка утворилась всередині. Але хіба то було дивно? Кожен має всередині себе пустку, яку більше ніколи нікому не зайняти. Цей нестерпний хлопець зумів торкнутися цієї пустки і викликати цим біль, лише вигукнувши наклеп на мого тата. Біль, що пробудив щось оте, людське, оте, що могло відчувати емоції.

– Ніколи не кажи так про мого батька! - мій голос зірвався на крик в кінці речення, і я замовкла, здивувавши цим криком саму себе. Опісля продовжила, доки Всеволод остовпів:

– На цьому кораблі я капітан, зрозуміло? А ти взагалі сторонній, тому марш звідси! І жодних жертв без моєї на те згоди!

Він послухався. Промовчав і пішов, знову поглянувши на мене своїм довгим поглядом. Я впала на капітанське крісло позаду себе. Опісля потягнулась до моніторів і зчитувачів – я мала знайти вихід. Мій мозок відкидав варіант жертви Всеволода – мав же бути якийсь

вихід. І йому не було сенсу жертвувати. Хто я йому? Що цей корабель для нього? Відкрила електронний щоденник. Коли я почала писати сюди такі довгі записи?

Запис від 24.09.2987 р.

Не втрималась. Заснула. Дурнувятий людський організм. Прокинулась в темряві, з переляком поглянула на лічильник поруч. Лишалось ще дві години, до того, як пірати почнуть штурм. Їх корабель з радарів не зник, він так само був трохи ліворуч від мого. Здивувалась, бо щось було не так. Задумалась, а опісля зірвалась і побігла у транспортний відсік, який був дуже далеко від капітанського. Не було чути гавкіт Ікла, що розливався зазвичай на весь корабель.

Рвучко відкрила двері, щоб побачити, як Всеволод прив'язує Ікло до найближчого поручня, а собака рветься до хазяїна. Хлопець вже був у скафандрі. Поруч була підготовлена одна з кількох «шлюпок» - маленький корабель, в якому можна переміщатись між більшими, чи робити висадку на планету. Повернувся у мій бік. Сумно всміхнувся.

–Вибач, що не зайшов попрощатись. Попіклуйся про Ікло.

Незчулась, як схопила його за руку і міцно стиснула. Я б не змогла йому завадити – в нього лишались вільні ще три руки, а в мене – одна. Єдине, що я змогла – це стиха спитати:

–Чому?

– Бо тобі потрібен шанс, - ні на мить не задумавшись, він поклав свою руку на мою, стиснувши пальці, - бо ти маєш його отримати. Ти не бездушна, як здаєшся. У тебе ще все попереду. Я і не уявляю, що ти бачила, але певно, нічого доброго. Я чув чутки про людство. Розучилось любити, іде до самознищення. Знищує все прекрасне, вбиває власних дітей заради наживи. Наступає другові на горлянку. Але я слідкував за тобою. Постійно. Ти була схожа на це – але лише ззовні. Всередині тебе ще є Людина. Але ти її ще не знайшла. Ти маєш знайти себе, розумієш? Я себе давно знайшов. Я прожив життя, яким міг би гордитись. Можливо, я нічого після себе не залишу, та байдуже. Бо залишишся ти – повернешся до людства. До людяного. Я врятую тебе і ти станеш тим, що я залишу після себе. За таке варто вмерти.

Він охопив мене руками і міцно стиснув. Здається, це називається обійми. Мені здалось, що я так лишалась стояти стовпом – допоки не помітила, що і мої руки незграбно охопили його. Хлопець лиш стиснув мене міцніше.

– Знаєш, обійми – це перший доказ людяності. Не оті, які роблять просто з поваги. Ті обійми, якими висловлюють почуття,

емоції, в яких виливають душу! Навіть ті, в яких ховають лице. Емоції – це головне.

Розтулив руки і посміхнувся. Сумно, але не вимушено. Ікло завив, повертаючи до себе увагу. Всеволод повернувся до нього і лиш погладив по голові.

– Попіклуйся про нього, добре? І знаєш... Ніяка ти не номер Вісім. Ти заслуговуєш на власне ім'я, а не на порожню і бездушну цифру.

Розвернувся і пішов до «шлюпки». Вже коли відкрив двері, я спромоглась вигукнути:

– Яке? Яке ім'я? – це був і не вигук, а радше тихий писк, мій голос зірвався.

Цей неймовірний хлопець завмер. Потім озирнувся:

– Ярина.

І зачинив за собою двері. Опісля опустила металева перегородка – він мав вилетіти в космос так, щоб нас із Іклом не втягнуло за ним. Цілі самозахисту.

Більше я його не бачила. Лише цятку, що поволі зменшувалась. На тремтячих ногах відв'язала Ікло і якось машинально відреагувала на червоний сигнал – кинулась до капітанської рубки. На екрані висвітилось нове повідомлення: «Приємної подорожі!».

Піратський корабель повільно покинув мене саму. Вдарила кулаком по столу. Внизу шарпнув за штанину пес. Невміло погладила його, намагаючись заспокоїти скавчання.

– Ну, не плач, - а сама плакала. Вперше в житті. Така неймовірно людська емоція. Жаль. Сум. Біль від втрати...

Запис від 29.09.2987 р.

Більше не було піратів. За кілька годин я наближусь до планети, координати якої мені вказав Всеволод. Не могла всидіти на місці, пройшлась по кораблю. Погана ідея. В пам'яті починали зринати спогади про цього неможливого хлопця. Спробувала втекти від них. Дібралась до схованих дверей. Знову це питання «Ти знаєш, що ти...».

Але тепер я знала відповідь.

– Людина!

– Пароль прийнято.

Двері поволі відчинились. Не вірячи цьому, я зазирнула у прихований відсік. Переді мною було безліч шаф, коробок, сховищ, сейфів – усі види того, що могло втримати у собі багаж. А у них – книги. Старі, паперові. Картини. Картини, оті старі, яких зараз було не знайти. Якись розробки, платівки з музикою, старі диски. Фотографії.

Мій батько зробив мені найкращий подарунок – подарував

людство, коли воно ще не втратило себе. Це мало допомогти мені знайти оте внутрішнє «я», глибоко заховане. Це – найбільший скарб землян. Вимерлої раси. Але доки є я – вони живуть.

І тому я сміливо ступила назустріч змінам...

І місце 2017 року (молодша група)
Юзьків Тетяна, м. Енергодар, Запорізька область

Руководство по вирощиванню зvezды в домашніх умовах

Иногда у человека появляется страшное желание вырастить свою собственную звезду. Это желание может возникнуть в двадцать пять, в сорок, в девяносто девять или даже на второй недели жизни. Но когда бы в вашу голову ни пришла эта замечательная идея, вы можете воспользоваться способами выращивания звезд, пригодными для всех возрастов. И пусть вас не обманывает их простота – не пренебрегайте ими! Всего лишь одна ошибка, один просчет, и вместо звезды вы получите гигантскую черную дыру, которая с радостью съест вашу собаку и золотых рыбок вашей соседки.

Итак. Для того чтобы вырастить звезду, нужно взять большую банку. Но это будет не просто стеклянная банка – в такой звезда сразу погибнет. Вдохните внутрь банки тепло и свою любовь к будущему необычному домашнему питомцу. Расскажите ей пару сказок на ночь, перед сном укутайте в плед и пожелайте ей спокойной ночи, или же поймайте пару светлячков и подарите их ей. Поверьте, банке будет очень приятно, и она сразу же наполнится теплом с горлышка до доньшка.

Когда вы будете точно уверены, что банка нагрелась достаточно сильно, можно приступать к выращиванию вашей мечты. Дождитесь заката или рассвета. Закаты и рассветы – самые необычные времена суток, они совмещают и день, и ночь. Я рекомендую закаты, тогда звезды получаются с более глубоким и тёплым сиянием, а на рассвете звезды выходят яркие и свежие.

Так вот, на вечерней или утренней заре придите на самый высокий холм в вашей местности, где вы будете очень близко небу. Запомните, в тот день, когда вы собираетесь выращивать свои звезды, на небе обязательно должны быть хотя бы пара облачков, ведь именно из них мы получаем звезды. Скорее всего, вам придется собирать облака с кем-то, вы можете позвать на помощь отца, друга, брата или жирафа. Скажу честно, с жирафом лучше всего собирать облака, он высокий и не перечит, как остальные, ведь жирафы всегда солидарны с мнением мечтателей.

Собрав облака в свою банку, не спеша идите домой. По дороге можете рассказать облачкам о вашем городе, о вашей жизни и тому подобные небылицы. Придя домой, достаньте из прикроватной тумбочки ваши любимые травы, амулеты и всякие безделушки, что дороги вашему сердцу. Зачастую я беру пару веточек лаванды и мяты, немного тмина и капельку ванили и добавляю аметистов и опалов. Приготовьте все это и осторожно начните добавлять ваши сокровища к облачкам. После того, как капелька чего-то драгоценного упадет на дно банки, влейте туда немного воды из вашей любимой чашки. Закройте крышку и аккуратно размешайте. Банка должна заполниться густым туманом. Он бывает разным, то серым, то розовым, а то и вовсе может стать невидимым. Маленькие звездочки в состоянии тумана очень шутивы и изобретательны. Поставьте вашу банку на ваш прикроватный столик и ложитесь спать.

Наутро вы не заметите никаких изменений, если, конечно, мы говорим о вашем первом утре с новым звездочным другом. В первую ночь ничего не происходит, потому что ваша звезда еще к вам не привыкла, она еще чувствует небольшую опасность и поэтому не хочет дальше расти. Вот в этот момент все и решается, будет она звездой или черной дырой. Чтобы не допустить очернения вашей звезды, вы должны подружиться с ней, рассказывать разные истории, украшать банку, считаться с ее мнением по выбору вашей одежды и делиться с ней всем, что происходит в вашей жизни. Этот период может длиться неделю, а может и год, и не нужно грустить, если ваша звезда слишком долго к вам привыкает. У некоторых звезд, правда, бывает скверный характер, но если туман в банке остался чистым, то не прекращайте усилий.

После знакомства и привыкания начинается формирование звезды как личности. В такие моменты банка покрывается легким инеем изнутри, а туман скручивается в тугое облако. Обычно в такие моменты звезды очень часто меняют свою форму и цвет, но переживать не стоит. Этот этап длится примерно столько же, сколько и ведьминские празднества, - от недели и до месяца.

По истечении этого времени в банке образуется прекрасная и яркая звезда. Не бойтесь и откройте банку, звезда вылетит оттуда и сразу же подлетит к вам, обнимите ее и скажите, что она прекрасна, ведь она и правда прекрасней всех не свете. Тут можно будет вас поздравить с тем, что с этих пор у вас есть своя собственная звезда – звезда, что всегда будет рядом и всегда поддержит.

С этих пор вы можете считать себя счастливым человеком.

Желаю вашей звезде быть самой яркой и горячей спутницей вашей жизни!

Переможці 2018 року

Гран-прі

Майстренко Софія, м. Кахавка, Херсонська область

Retrorsum (Назад)

sacred guard1

Холодне повітря розгойдує довге волосся. Навколо темрява. Навколо нічого немає. Тільки пуста територія, багато самотніх душ і думки, думки, думки... Навколо ніколи не було тихо. Хтось завжди говорив пошепки. Наче ти в безодні. Але зверху за тобою спостерігають. Наче ти летиш униз, а зверху хтось кидає в тебе каміння. Навколо нікого не було. Але були привиди. Багато привидів. Багато особистостей, думок, мрій, яким не судилося здійснитися або бути здійсненими. Здавалося, що ніколи вже не буде так, як було раніше. Порожнеча забрала всіх. Зжерла кожного до останньої клітинки. Наче людина – то папірець. Наче смерть була насолодою.

Я перестаю дихати. В моїх очах немає жаги до життя. В мене виникає питання: а чи правильно я роблю? А чи правильно, що зараз сиджу в кімнаті й просто помираю від того, що в мене дуже болить серце. Звісно, причина не одна. Причина не тільки в невдалій закоханості або поганій оцінці з математики. Просто я зустрілася з чимось більшим, ніж просто хлопець чи дівчина. Мені здається, що я більше ніколи не зможу стати нормальною людиною.

Я помилялася усе своє життя!

Але як розуміти смерть? Невже думки про неї виникають просто так? Здається, я в розпачі. Я не розумію, чому я роблю це. Крок за кроком, пуста кімната. Багато галасу. Але то сусіди, і вони не знають, що я зараз хочу плакати. Плакати, бо я більше не можу жити з цим. Вам, певно, цікаво, що трапилося?

Я й сама не знаю. Іду сходами, просто іду сходами. І я дивлюся у вікно й розумію, що я дуже багато чого наробила. Я плакала увесь вечір.

Коли він сказав мені, що не треба слідкувати. Коли він сказав, що я йому не подобаюся. І я відчувала себе дурепою! І зараз відчуваю... Але чи це важливо?

Я сідаю в таксі. І воно везе мене до міста.

Я дійсно така нецікава? Я дійсно тобі набридла? Я дійсно неправильно роблю, що чекаю на тебе? Вночі, увечері, навіть зранку?

Я п'ю гарячий шоколад, гуляю з подругою. Нічого не може мене змінити. Я повертаюся назад, потім йду вперед. Я не пам'ятаю, що зі мною сталося. Я наче подорожую між часами. В моїй душі немає нічого

- лише темрява, котру я сама не можу зрозуміти. Я йду – і сама не знаю, куди. На моїх очах немає сліз. Я ходжу вулицями міста, дивлюся на людей, котрі гуляють з кимось. А я самотня! Та невже я маю на цьому зациклюватися?

Усе повторюється. Як калейдоскоп часу! Бачу одну й ту саму картинку. Нічого цікавого. Наче я вже була тут, наче вже відчувала той біль. Але щось різниться. Мені здається, що я вже знала його. Знала давно, з самого народження. Мені здається, що я вже бачила усіх цих людей. І стража знала. І навіть кохала його.

Та зі мною завжди відбувається щось невідоме науці. Чи маю я звинувачувати когось, коли сама не розумію, що я таке?

scatheless2

Я не хочу зрозуміти, що зі мною трапилося за весь цей час. Я пишу вірші – багато віршів, на різні теми, присвячую все різним людям. Здається, кількість перевалила за 250. Наразі – 249. А далі – 210. Щось йде не так – я постійно помічаю, що наче не в своїй тарілці. Йду вечорами додому, дихаю свіжим повітрям і намагаюся прийти до тьми. Я пам'ятаю, як плачу всю дорогу. Я їду кудись – здається, то була Франція. І мені здається, що я повертаюся – що раніше я там вже була, але чомусь впевнена, що ніколи не бачила ні Парижу, ні Мон-Сен-Мішель. Ми їдемо у автобусі... потім сідаємо в потяг. Він дивиться на мене своїми блакитними очима, я дивлюся на нього. А потім все зникає. Я знову в якомусь дивному просторі! Мені здається, що я закохана, а потім я розумію, що дуже весела і... Що зі мною не так?

То був сон – корисний для людини, яка не спала вже декілька тижнів через довгу поїздку до Глазго. Здається, це сталося 9 січня. Сьогодні вже 4 грудня! Я в розпачі. Час збігає дуже швидко. І я намагаюся втекти разом з часом, але чому? До чого я йду? Чого прагну?

Пам'ятаю, як третього листопада я сиділа в паризькому кафе. Пам'ятаю, як ми сідали до автобуса і їхали назад. Розумієте... Мені здається, що все це давно було. Здається, що ми весь час повертаємося кудись, але мені самій вже цікаво – то шизофренія, чи дійсно щось важливе для мене? Я купаюся в басейні, сміюся, навіть радію – але чому? Сьогодні вже перше червня і я наразі в Ізраїлі. Я стою в самому серці святості. Мій день народження – 13 квітня, найкращий день у світі? Я йду донизу. Мені погано – здається, «Пепсі» на ніч було не дуже гарною ідеєю. Я засинаю... Єдине, що пам'ятаю – це потяг, довгі двадцять годин. Зараз 6 квітня. Найщасливіший день у моєму житті. Але я не впевнена, що пізніше я не плакала гірко. Я не думаю про наслідки, не думаю про згаяний час і про той єдиний вірш, що я встигла написати про його запах.

Мені здається, що я зараз сплю. Мене усю трусить – як тоді, коли прокидаєшся від кошмару, а потім не можеш заснути.

- Я ненавиджу тебе! Ненсі, ти дурна!

Я сідаю у автобус – знову. Ми їдемо по замках, дивимося на різного типу виставкові предмети, ходимо в парках, гуляємо торговим центром. Я дивлюся на нього з його подружкою – і відчуваю, що моє дитяче серце не витримує цього. Я б'юся в розпачі, в мені завжди було багато ревнощів.

Ти впевнений, що сьогодні підеш неушкодженим?

На календарі 2 квітня.

- Повтори?

- Я кохаю тебе! – Він хапає мене за руку й тримає, довго тримає. А я намагаюся зрозуміти, що це все значить. Завжди намагаюся щось зробити. Знаєте, насправді мені кепсько, а всередині.. пусто. Я намагаюся усіх обманювати, що кохаю й закохуюся, але це не так. Я нікого й ніщо не кохала. І я не розуміла, чому.

Він каже мені, що кохає. Я заходжу до їхнього номеру. Я дивлюся в його зелені очі. Я виходжу і йду в іншому напрямку.

Друзі дістають їжу.

- Чому? – голос подруги ранить мене в саме серце. Я знаю, що вони колись подобалися один одному. Вона сказала мені. Двадцять п'ять хвилин потому.

- Мені погано. – Я дивлюся у вікно. Я тільки що сказала їй, що мені погано.

- Що сталося? З тобою усе нормально? – Тепер до мене звертається він, інший він, не той, хто о третій годині сказав мені, що кохає. Зараз друга година. Вам теж здається, що час і спогади безжалісно вбивають мене?

На календарі 28 березня.

- Це було неперевірено. – 22:56. Він пише мені в соціальній мережі.

- Я сумую. – 22:49. Я пишу йому повідомлення, на яке він уже відповів. Я з'їжджаю з глузду, дивлюся в дзеркало, а потім брешу мамі. Кажу, що пожартувала.

- Ти мені подобаєшся. - 19:03.

- Я кохаю тебе. – 18:53.

- Я сильно кохаю тебе. – 18:52.

- Поцілуй мене. – 18:40.

bright3

Ми сидимо в невеликій кімнаті. Навколо – книжки. Я намагаюся щось сказати, але в моїх думках пустота. Я відчуваю себе знеціненою.

Ми працюємо. Я обіцяю дописати конкурсну роботу. Я обіцяю, що ми встигнемо. У мене дежавю. Наче я вже писала цей твір, наче я вже колись стикалася з цим іменем. Я вигадую нових і нових героїв. А навколо знову панує тиша. Знаєте, це паралель. Адже у звичному житті я завжди в оточенні якихось шумів. Навколо мене завжди є крик і актив. Всі завжди кажуть, що я – шалена. І завжди я посміхаюся. Я дивлюся в дзеркало, та не бачу свого відображення. Ще декілька років тому я мала сивину, а сьогодні майже половина мого волосся – русявого кольору.

Ну а що мені робити? Я не хочу плакати, не хочу показувати їм, що мені боляче. Я ненавиджу людей, котрі завжди брешуть. На одному з уроків він сидить поряд зі мною. А в жовтні 2017 я допоможу йому з самостійною. Він звернеться до мене за допомогою. А потім при всіх у класі скаже, що я дурна. Так зробить і краща подруга. Вона сяде з ним разом восени того ж 2017, а я не буду радіти. Бо вона почне знущатися з мене. А потім телефонувати й казати, мовляв, давай прогуляємося? І я пробачу їй. Пробачу, як і сотні тих, хто з мене сміється. Я теж людина! Я теж можу сміятися! І я сміюся – але... Чому мені завжди боляче? Я відкриваю документ, пишу перші слова:

«Чи ніколи ви не замислювалися над тим, як звуться істоти, які полюбляють красти в нас час?»

Здається, зараз у мене повно натхнення. Я пишу, сторінка за сторінкою. Згадую всі ті ідеї, що прийшли до мене під час зустрічі. Чи хочу я бути чиеюсь копією? Ні. Нехай вони всі називають мене просто авторкою.

Я не заслуговую на оплески.

Я кидаю свої вірші. Вони відредаговані. Люди читають кожний рядок – виходить відео. Я закохана! Ох, як сильно я закохана.

Я сиджу в бібліотеці, але ніколи тут нічого не читаю.

Я виходжу з бібліотеки. Я йду до класу. Я згадую, що потрібно принести свої вірші. Я знову хворію.

Сьогодні сьоме лютого. Вчора було восьме.

Позавчора – дев'яте. А декілька тижнів тому – день народження кращої подружки. Я її дуже люблю. Але чи знала я, що зараз буду пробачати їй лише через те, що в мене більше немає справжніх друзів?

Я відкриваю соціальну мережу, дивлюся кількість повідомлень, пишу бібліотекарці про те, що написала новий вірш. Що мені потрібна її допомога.

Я чомусь посміхаюся. Закоханість робить з мене людину. Чи знала я, що потім буду лити сльози?

- Чому?

- Не пиши мені.

- Ти мені подобаєшся.

- Що?

- Я хочу тобі дещо сказати.

- Слухаю.

- Привіт, є час?

Я відкриваю сторінку. Вмикаю комп'ютер. Заходжу додому. Їду в автобусі. Виходжу зі школи. В мене дуже болить голова. Зараз була математика. До того – англійська мова.

21 грудня 2016 року.

20 грудня.

Я закохана. Сильно. Дуже. Марно! Я пишу вірша. Першого серйозного вірша. Я отримую відкоригований варіант. Я надсилаю поезію. Я відкриваю повідомлення. Я пишу людині, котра завжди мене вислухає. Я відкриваю мережу. Я помираю.

hope4

Я завжди усе приховую, але чомусь потім про це всім розповідаю. З людьми мені добре. Я відчуваю себе в комфорті. Люблю класних вчителів, педагогів. Я люблю спілкуватися. Але водночас боюсь людей, що навколо. Мене завжди переслідує відчуття самотності й відчуженості. Мені здається, що щось йде не так. Сьогодні я вперше не побачила свого відображення в дзеркалі. Сьогодні я востаннє почула дивний голос у голові. Я повертаюся знову. В мене завжди болить голова.

Я лягаю спати, мені сняться сни. Сьогодні дев'яте березня. Я зовсім забула, що п'ятого лютого день народження людини, яка мені дуже подобається.

Чорт, треба не забути привітати бабусю.

Я усіх так люблю. І ненавиджу. Іноді мені здається, що в моєму серці завжди панує самотність. Я така весела!

Я така жвава, правда! Якби ж ви тільки мене бачили в школі! Я бігаю між партами, викрикую щось дуже веселе, й у мене завжди крутий настрій. Я ніколи не страждаю!

Я просто завжди посміхаюся, мені здається, що це кращий вихід із ситуації. Я сміюся ще дужче. Ще один жарт, ще одна сміховинка.

Я граю на фортепіано, пишу вірша, намагаюся скласти сенкан. Читаю книжку, взяту в бібліотеці. Я перегортаю сторінку. Я беру книжку до рук. Я роздивляюся обгортку. Я відчуваю пустоту, й мені здається, що хтось постійно за мною стежить. Мені цікаво, що буде далі.

Зі мною відбувається щось дивне. Я беру книжку в бібліотеці, дивлюся на обгортку, читаю сюжет – мені подобається.

Вечір. Щось тривожить мою душу. Дзеркало, тьмяне світло, прохолода. Я чую голоси. Я чую щось непомітне в моїй кімнаті. Я дивлюся на портрети різних людей, але розумію, що їх взагалі немає в

цьому приміщенні. Я бігаю за цим хлопцем другий рік.

- Заспокойся, це жарт! Ха-ха!

- Що?! Блін, передзвони пізніше.

- Ти мені подобаєшся!

- Чого телефонуєш?

- Дарова!

Я сміюся. Я боюся. Я вітаюся. Я заходжу до квартири.

Декілька годин. Літо. 2015 рік. Я починаю щось нове. Я йду разом з мамою. Я відчуваю прохолоду в легенях і спеку навколо. Дуже гаряче. В мене температура. Була. Декілька днів тому. Сьогодні червень – вчора був липень.

native5

Якщо ви зрозумієте, про кого йдеться в цій частині – та й взагалі, вже зрозуміли, що зі мною відбувається – не пишійте мені. Не дзвоніть, не намагайтеся врятувати. Це не записка самогубці – ні. Я просто уявляю, що я могла б зробити тієї ночі, коли він сказав мені, що я нецікава. Коли я плакала через його слова декілька днів. Я не дзвоню й не пишу йому вже довгий час. Але я сумую. Ця розповідь не для нього. Ця розповідь для того, хто живе в наших душах. Містичне, фантастичне створіння, що забирає в нас сили на життя.

***

Я пам'ятаю цей день як сьогодні. Я йду невеличкою вулицею.

Я виходжу з квартири. Я цілую маму в щоку. Я їм на кухні. Я дивлюся відеоролики й просто намагаюся ні про що більше не думати. Мені виповнюється тринадцять. Рік тому – чотирнадцять. А через рік – мені тринадцять.

Час летить дуже швидко – я не встигаю бігати за ним і наздоганяти.

Ця розповідь для тих людей, що не помічали мене багато часу. Розповідь для людей, яких я дуже люблю. Котрих я ніколи не викину зі свого життя. Якщо ви знайшли в цій розповіді свій образ – не обурюйтеся. Не жалійтеся, не треба ненавидіти мене. Я просто дуже ціную вас.

Я просто не можу без вас жити, бо ви – складова мого життя.

Хтось, хто знає мене, скаже, що я завжди йду вперед. Перемоги. Поразки. Досвід, котрий люди отримують у двадцять п'ять, я отримала в тринадцять років.

Щось постійно змінюється – змінюється й моє ставлення.

Мені дванадцять. Я маленька. Я дуже не люблю географію й не надто добре знаю англійську мову. Я ніколи не розумію, про що йдеться в текстах, ніколи не пишу добре аудіювання або читання. Про спікінг я взагалі мовчу.

Тести з географії – взагалі окрема тема. Але я помітила одну дуже цікаву річ.

Якщо я не люблю предмет – я просто обожаю вчителя.

Мені здається, що я ніколи не бачила цікавішої й приємнішої людини. Мені дванадцять років, я стою в її кабінеті разом з кращою подружкою й голосно сміюся. Я розумію, що моя подружка не любить мене. Не в сенсі, що вона має прямо мене кохати. Просто я не бачу в її очах значної цікавості. Вона піде – а я залишуся одна.

І справді, вона йде. Я стою в кабінеті, мені весело. Вона вертається. Вона знову йде. Так декілька разів. Щось повторюється, щось змінюється. Я ще йду назад. У мене майже немає сивого волосся.

Мені десять. Я дивлюся в дзеркало. Мені чогось постійно не вистачає. Все здається мені пустим.

Якщо ти чогось хочеш, ти обов'язково це отримаєш. Я користувалася цією підказкою кожен рік. Я слухала «Imagine Dragons» у своєму телефоні, а навколо мене були незрозумілі фігури. Ми їдемо на море – тепер ми знову в рідному місті. Я повертаюся назад. Мені було 14 – а зараз лише дев'ять.

Мені вісім років. Я оточена любов'ю.

реасеб

Моя мама обіймає мене. Я пам'ятаю цей момент дуже добре. Я маленька дівчинка. Вона називає мене дуже гарним іменем. Вона присвячує мені своє життя. В минулому вона подарувала мені все. Сьогодні вона тільки починає мене балувати. Вона цілує мене в щоку.

Я дивлюся в дзеркало й бачу себе в майбутньому. Дуже гарна дитинка, точніше, підліток, але все її обличчя в сльозах. Я впізнала себе лише за невеликим шрамом на шиї. А ще за виразними карими очима, що витріщилися на мене із дзеркала. Я чомусь вважала тоді, що відображення – наче пуста лялька. Воно не мало емоцій, у нього не було почуттів, та й мені не було моторошно. Я падаю на підлогу у вісім років, кричу про те, що не хочу жити.

Але я хочу, хотіла, й буду хотіти! Прекрасні вірші стають справжньою симфонією й казкою. Мої історії – світом, у котрому мені хочеться жити. Я роблю навколишніх щасливішими, я спонукаю їх посміхатися. ледве відкриваючи рота. І я не посміховисько, я надзвичайно розумна й роблю гарні речі. Просто я хочу веселити людей своїм характером, своєю посмішкою.

І я розумію, що хтось не дуже задоволений цим.

Я Ненсі. І через день мені буде шістнадцять. Я дивлюся в дзеркало й нарешті, вперше за довгі шість років, я бачу своє відображення. Але я зовсім не схожа на себе - справжню. Тут, у реальності, в мене сиве

волосся, кволе тіло, померлі очі. Але в дзеркалі – я справжня весела дівчина, в котрої гарна зачіска, іміджеві окуляри й трошки товстуваті ноги.

Я знову чую голоси. Я відчуваю, як у мене болить голова.

Холодне повітря розгойдує довге волосся. Навколо темрява. Навколо нічого немає. Тільки пуста територія, багато самотніх душ і думки, думки, думки... Навколо ніколи не було тихо. Хтось завжди говорив пошепки. Наче ти в безодні.

Я відчуваю нестерпний біль. Я падаю на коліна.

Сьогодні – мені місяць.

Завтра – мені день.

Мама кладе мене спати.

Бабуся міцно обіймає.

Дідусь дарує мені ляльки.

Я прокидаюся зранку.

Мене забирають з пологового будинку.

Я народжуюся!

Я помираю.

Мені завжди чогось не вистачало. Я відчувала поряд із собою когось ще. Він підказував, що робити. Він повертав мене назад. Він допомагав мені з рішеннями. Але іноді просто мовчав. Тоді я зрозуміла, що цей хтось – це моє серце, думки, душа. Ми самі – це містика. Ми самі – це фантазія.

Мені було чотирнадцять. Зараз я - маленька дитинка.

Я живу з кимось усередині. Моїм серцем хтось керує! Хтось хоче, щоб я робила помилки! Завжди! Кожну годину, кожну хвилину. Коли я цінувала любов, я не помилялася. А зараз не можу без цього жити. Хтось вкрав мій час. Хтось забрав у мене всі простори.

Коли я була дитиною, тільки-но пішла до школи, я жила нормальним життям. А потім почалися поразки. Я плакала, хворіла людьми, не могла відпустити, і, найголовніше, я обманювала саму себе. Відлік почався.

Час пішов! Ця думка була в мене в мізках. Я йшла назад. Робила впевнені кроки. Меншала. Але знаєте, що я побачила? Я розумнішала.

Я сиділа на підвіконні. Я дивилися на засніжене поле. Він був дуже недалеко – лише декілька акрів. Миль. Кілометрів.

Там був його будинок – я бачила район з вікна.

Я дуже сумую за ним. Кожну годину. Але я не дозволю собі здійснювати помилки.

Кожному з нас дається ангел-охоронець. Він був зі мною все життя. Він ходив за мною по п'ятах. Він – той, хто врятував мене.

Повернув назад до снаги й бажань. Я мала один шанс. Я його використала.

Ми народжуємося з ним. Ця історія – його діяльність. Я сиділа на підвіконні й дуже хотіла померти. Потім це бажання зникло. Я сама зникла. А потім знову з'явилася й пішла назад. Назад, щоб потім піти вперед. Я померла! Але потім я народилася! Це не історія про кохання. Це не історія про життя. Це не історія про смерть. Це історія про того, хто нас оберігає. Ця історія повернула мене назад. Ця історія дала піти вперед у правильному напрямку. Ця історія навчила мене існувати. Я-справжня переміщуюся в дзеркало – й стаю минулим. Тепер тут, у світі, де дуже багато помилок, живе людина, яка має снагу. Я розумію, що перероджуюся з кожною помилкою. Я розумію, що мій ангел та ті, хто мене оточують, дають мені шанс. Більше немає кволої Ненсі. Є весела, справжня дівчина.

Я не хочу померти.

Бо я хочу жити.

І вони, невідомі мені істоти, котрі піклуються про мене все життя, також цього хочуть.

*І місце 2017 року (старша група)
Мельгунова Ельвіра, м. Херсон*

П'ять спалахів і п'ять відображень

Глава перша. П'ять спалахів і ще один

Перший спалах

Намагаюся розплющити очі... І одразу відчуваю: повіки - ніби важелісні камені... Не з першого разу, але повільно мені все ж таки вдається їх підняти. У ту ж секунду я вже жалкую про це, бо відчуваю від світла різкий біль у зіницях, ніби хтось пройшовся лезом. Зіщулююся...

Оглядаю білий простір: «Що це за місце? Де я? Хто я? Що я тут роблю?»... Питання в моїй голові виникають повільно, одне за одним. Мені важко дихати, і я не можу зрозуміти – чому так стисло груди. Бачу стелю - вона доволі велика. Поряд зі мною якийсь апарат. Пригадую, що бачила таке у кіно - це для вентилявання легень. Так і є – перед очима прозорий купол – маска. По іншу сторону від ліжка крапельниця. Так... Мабуть, у мене з вени стирчить катетер. Я в лікарні.

Дихати від цього розуміння стає ще важче. Ні – це від того, що мої легені чинять опір власному вдишу, бо туди потрапляє повітря з апарату. Дотягнулася вільною рукою і знімаю маску. Нарешті роблю глибокий

вдих на повні груди. В очах темніє - різкий біль, ніби у мене всі ребра переламані. Жахливий запах лікарні приводить до тьми. Бачу на порозі перелякану дівчину у білому вбранні, намагаюся спитати, хто я і що зі мною, але не можу відкрити рота. Останнє, що я запам'ятала першого разу - це великі перелякані і водночас приємно здивовані очі.

- Лікаря, лікаря! Швидко у сьому палату! Дівчина отямилася! Лікаря! - гучний звук, хоча кричить вона вже у коридорі, давить мені на вуха, від нього починає стукати у голові і насувається темрява.

Другий спалах

Крізь темряву чую кроки. Вже маю досвід – відкриваю очі дуже повільно. Так, я не помилилася – хтось входить у палату. Їх багато. Вони стоять біля мого тіла. У них такий вигляд, ніби не вірять своїм очам. Десь ворухнулася думка – невже я схожа на якусь екзотичну тварину в зоопарку, що її привезли на декілька днів, і всі поспішають роздивитися дивину. Найбільш ясно бачу найближчого до мене: високий чоловік, охайно укладене темно-русяве волосся, карі очі, які ніби випромінюють світло і дарують надію, що все буде добре. Мені важко дивитися на нього через яскраве світло в кімнаті. Я заплюшую очі, але чую окремі слова: "три місяці", "диво", "кома", "хотіли відключати", "кома, кома"... голоси глухнуть - знов темрява і в ній – мій перший чи то жах, чи то сон.

Я бачу, що якісь люди їдуть у машині. Її освітлюють поодинокі ліхтарі вздовж дороги. Бачу мов кадри кінострічки: жінка спить на задньому сидінні – її видно у дзеркало. Чоловік за кермом. Дівчині на передньому сидінні затишно – вона у навушниках, вочевидь, приємна мелодія її розслабляє, вона заплющує очі. І раптом виникає потужне світло. Але воно чомусь не радує, а викликає паніку. Це те мертвоє світло, яке несе темряву...

Третій спалах

Знову з великим зусиллям і дуже довго піднімаю повіки - лікар сидить біля мого ліжка, щось пише у папірці. Потім помічає мій погляд, встає, нависає наді мною:

- Привіт, Дженні, я твій лікар, можеш називати мене доктор Грейсон. Якщо чуєш – заплющ очі.

Слухаюся доктора – стуляю повіки. Коли знов відкриваю – він посміхається. Вона – ця посмішка – ніби підтверджує те, що казали карі очі (я їх упізнала!): все буде добре. Хочу сказати йому, що чую його добре. Починаю ворухити губами, але видати звуків не вдається.

- Не кажи нічого – тобі не можна... Поки що... Відпочивай.

Це останнє слово вже потонуло у темряві, але вона не була такою густою, як попередня. І у ній на мене здалеку наближалось синє світло, а

разом з ним – ще один жах-сон.

Я бачу, як у машині, де на задньому сидінні мирно спить жінка, а на передньому дівчина слухає музику, голова чоловіка повільно схилиється до керма. Авто їде прямо у синє світло. Я намагаюся щось крикнути їм. Але голосу немає – він застряг у темряві.

Четвертий спалах

Піднімаю важкі повіки, розумію: на вулиці сонце тільки встає. Намагаюся нарешті ретельніше роздивитися свою палату. Простора кімната, на стінах білі шпалери зі світло-блакитними цяточками, які нагадують мені малюсінькі квіточки. Чую стук у вікно. Повільно повертаю голову і бачу птаха - він сидить на підвіконні. Це ворона, дивна чорна ворона, яка клює скло дзьобом з великою білою плямою. Птиця тягне шию, наче вказує мені на віддалений кут стелі. Я намагаюсь не звертати на неї уваги - чомусь я боюся ворон. Продовжую розглядати палату. На вікні біла прозора занавіска, зверху - штора з товстої тканини. На стелі невелика люстра. Оглядаю стелю - у тому дальньому кутку, на який вказувала ворона, помічаю якусь напівпрозору фігуру, ніби вона з пари. Вона дивиться на мене, я чітко бачу її очі, які здаються мені знайомими. Намагаюся роздивитися, але повіки не слухаються мене, і самі по собі стуляються. Я засинаю...

Я бачу, що холодне синє світло все ближче до машини. Воно – ніби та чорна діра, що хижо ковтає життя. Мої крики гаснуть – їх заглушає вереск гальм, скрегіт заліза. Я відчуваю сильну ударну хвилю. Вона відштовхує мене - яскравого світла більше немає...

П'ятий спалах

Знайомі вже кроки пробуджують мене. Разом зі світлом до палати входить доктор Грейсон :

- Доброго ранку, міс Дженніфер. Як ви?
- Добре, - пошепки промовила я і відчула біль у горлі.
- Голос є... на питання реагує... – промовляє лікар і пише щось у папірець. Потім перевіряє пульс, тиск і температуру. – Добре, Дженніфер.

Мені подобаються його руки. Вони завжди теплі, м'які, навіть ніжні як для чоловіка. Я переводжу погляд у той кут, де була примара, але там нікого немає... «Напевно, привиділося» - ворухнулося у голові.

- Можна питання?
- Так, слухаю тебе...
- Що зі мною сталося? Я не можу згадати, хто я, - шепотіла я.
- Твоє ім'я Дженніфер Мітчелл. Ти в лікарні. З тобою все буде добре - більшого поки не можу тобі сказати – почекаємо, доки ти

наберешся сил. Краще спи!

Дні тягнулися, були одноманітні - потроху розмовляла, почала ворухити пальцями ніг, підіймати голову. Робити це було спочатку або нестерпно боляче, або не вистачало сил. Але лікар наполягав, мотивуючи тим, що як тільки я зможу підвестися, він обов'язково відповість на всі мої запитання.

Спалах правди

Через три тижні після виходу з тримісячної коми мені дозволялося сидіти по декілька хвилин на день у присутності медичної сестри. Інколи, прокидаючись, я бачила ту напівпрозору фігуру у кутку. Вона пильно дивилася на мене, обнадійливо посміхалася до мене, а потім зникала, і я не була впевнена, що вона мені не примарилася.

Як і майже кожного ранку, до моєї палати зайшов доктор Грейсон:

- Добрий день, Дженні, як твоє самопочуття? Як твій настрій?

- Я добре. Настрій майже гарний. День правди настав?

Лікар перестав посміхатися, знаючи, про що я готова питати: *чому я нічого не пам'ятаю? чому я опинилася тут? де мої рідні?*

- Я знав, що колись настане цей день... Що ж, слухай, Дженніфер Мітчелл. Тобі 19 років. Про себе ти не пам'ятаєш нічого через аварію, після якої ти потрапила сюди. Ти довго була у комі. Саме через неї в тебе майже повна амнезія. Твої батьки... Дженні, їх вже немає. Вони загинули. Швидше за все, твій батько заснув за кермом... Зіткнення було з бензовозом. Ти вилетіла у лобове скло... Вилилося паливо. Гарячий двигун, велика швидкість... Машина спалахнула, як сірник... Доки приїхали пожежники, все згоріло ущент. Твої батьки теж... Твоє ім'я, звісно, з'ясувала поліція. В тебе є квартира... Але родичів поки не знайшлося. Твоя родина переїхала у це місто за два тижні до аварії – тож друзів теж не знайшлося...

Моє серце билосся у шаленому ритмі. На очі навернулися сльози. Я не могла поворухнутися, клубок підступив до горла. Спочатку обдав холодний піт, а потім – кинуло у гарячий.

- Ні-ні-ні, ви брешете... Такого не може бути! Це все неправда! Я вам не вірю! – хотіла кричати, але лише шепотіла я крізь сльози.

- Медсестру! Швидко! У сьому палату. Заспокійливе!

Залетіла медсестра, зробила укол, і вже знайома темрява огорнула мене....

У проваллі сну відчуваю різкий біль правди. Ця дівчина в навушниках – я. І хижка паца синього світла ковтає саме мене. Потім терпкий запах полину... Вогонь. Темрява...

Глава друга. П'ять відображень з минулого

Майнула ще пара тижнів. Мене навчили наново ходити. Нарешті настав день моєї виписки. Я чекала на лікаря.

- Доброго дня, Дженніфер. Ну що, ти готова додому?

- Доброго дня, докторе Грейсон. Так, цілком готова.

- Я буду твоїм патронатним лікарем. Три рази на тиждень я буду навідувати тебе, дізнаватися про твоє самопочуття. Тож наше спілкування на цьому не припиняється.

- Добре.

Я вийшла з лікарні, доктор Грейсон вже чекав біля машини, відкривши задні дверцята. На передньому сидінні – моя медсестра Нінель, вже майже подруга. Дещо збоку я помітила камеру, ще одна дивилася на мене з іншого боку неширокої вулиці.

Ми довго їхали по місту – воно було чужим. Нарешті зупинилися біля багатоповерхівки. Піднялись на сьомий поверх. На дверях, біля котрих вже чекає поліціант, біла смужка. Він вітається і простягає мені ключі. Я першою заходжу в приміщення, яке доктор представив як мою квартиру. Нічого знайомого... На стінах фотографії - на них я поряд із жінкою і чоловіком. Здогадуюсь, що це – мої батьки. Мені здалося, що я впізнаю постать, що приходила до мене в лікарні. Це була вона – моя мама. Певно, вона мені допомагала одужати. Проходжу у «свою» кімнату - розумію це інтуїтивно. На робочому столі фото у рамці. На світлині я і маленька всміхнена дівчинка. Хто це? Я сиділа за столом ніби в ступорі. Легкий доторк до плеча змусив здригнутися.

- Пробач, не хотів тебе налякати. Чи можу я тебе залишити? Не хочеш поки що повернутися до лікарні? На день-два... – голос лікаря був особливо лагідним.

- Я залишуся вдома...

- З тобою сьогодні побуде Нінель.

- Не треба...

- Добре, але не вимикай мобільного.

Поліцейський кладе на стіл теку, поверх неї – папірець, каже:

- Наше відділення поряд. Раптом що не так – дзвоніть, міс Дженніфер, у будь-який час.

- Дякую.

Чую, як негучно зачиняються двері. Я одна і все ще сиджу за столом. Раптом відчула, що хтось стоїть поряд, намагаючись торкнутися мого плеча. Мені стає моторошно. Я повільно повертаюся - і бачу дівчинку років семи у красивому жовтому платтячку. Жах відступає – простягаю до неї руку, але між пальцями лише тепла пустота.

- Ха-ха-ха, Дженні, що ти робиш, мені лоскотно!
- Хто ти? Що ти тут робиш? І звідки ти знаєш моє ім'я?
- Ти мене бачиш? – дівчинка стає дуже серйозною.
- Так, чітко бачу, а чому я не повинна бачити тебе?
- Просто вже кілька років мене ніхто не помічає. Ти перша.
- То це ти... – я простягаю їй фото у рамці.
- Елісон, твоя молодша сестра, - дівчинка кумедно тримає платтячко і присідає, схиливши голівку. - Відкрий теку, Джен.

Папірці свідчать про загибель Ендрю Мітчелла і Сари Мітчелл...

Поки я читала, дитина розчинилася в повітрі. Було страшно залишатися у цій кімнаті. Я вийшла на площадку під їзду. У поштової скриньці купа газет. Сівши на кухні (Нінель залишила мені продукти), я переглядаю сторінки. Спиняє велике фото на першій сторінці – читаю розповідь про аварію із згорілим авто і подробицями. Починаю плакати. Ніби маленька долонька торкається мого обличчя, витирає мої сльози.

- Перестань, не плач, все одно нічого не зміниш, - Елісон це каже по-дорослому. - Ви всі за мною теж довго плакали, навіть коли переїхали у це місто... Тому тепер і я тут, бо не можу бути з іншими янголами, яких ніхто не тримає. Ви прив'язали мене до цієї квартири.

- Пробач.. Ти... ти згоріла разом з мамою і татом?

- А ти хіба не пам'ятаєш? Коли ми були на морі, велика хвиля забрала мене на глибину.

- Тож... якщо тебе забрала на глибину хвиля, то ти виходить... Ти...

- Так, я мертва, я - дух.

- Це не може бути правдою, цього просто не може бути! - мене огортала істерика.

Коли трохи заспокоїлася, то дитини вже не було. Вночі мені знову сниться жах.

Та дівчина з автомобіля, тобто я (тепер я це знаю), лежить на траві. Навколо дрібненькі блакитні квіточки. Сирена пожежної машини змішується з завиванням швидкої. Наді мною кружляє чорний ворон, ніби перевіряє, чи я жива... Бачу полум'я... Здається, його жар долітає до мене, примушує закрити очі.

Прокидаюся у холодному поту, до ранку вже не можу заснути. Дивлюся ранкові новини. Бачу себе – я виходжу з лікарні. І знов ловлю себе на думці, що цікавлю людей як екзотична істота.

- Непогано виглядаєш...- глузує Елісон. «Може, і при житті вона мене дражнила», - думаю я.

Перше відображення

З ліжка мене підняло сонячне світло. Приготувала сніданок -

почула дзвінок у двері. Це доктор Грейсон. Запросила його на каву. Він ставить звичні питання про моє самопочуття та стан. Сидимо на кухні, спілкуємось, вдивляюся в його глибокі карі очі. Слухаю розповіді та історії з життя. Мої біди і страхи ніби відступають, гостра голка болю ніби округлюється, вже не приносить таких страждань. Але йому треба йти... Не пройшло й чверті години, як дзвінок знов кличе мене до вхідних дверей. Це Нінель.

- Щось сталося? – вітаюся і одразу запитую я.

- Що могло статися? – здивована медсестра.

- Доктор Грейсон тільки-но пішов...

- Деніел... тобто доктор Грейсон був тут? – вона ще більш здивована, але одразу змінює тему. - В нас із тобою прогулянка містом. Одягайся.

З прогулянки мене зустріла Елісон. Думка про те, що я бачу мертву дівчинку, хай би і свою сестру, насторожувала:

- Що тобі від мене потрібно? – не дуже привітно вимовила я.

- Яка ти смішна, Дже! Це не мені від тебе, а тобі від мене дещо потрібно. Адже я - ключ до усіх твоїх загадок.

- Чим примара може допомогти?

- Ти ж хочеш дізнатися, хто ти! Я тобі допоможу. Коли будеш готова, візьми у спальні батьків ключ - він у верхній шухляді тумбочки. Вночі відкриєш «потаємну» кімнату. Станеш навпроти дзеркала, що у старовинній шафі. Там все і побачиш.

Елісон робила кроки назад і поступово зникала....

- Стій! Ні, не зникай! Де «потаємна» кімната? Я ж не знаю.

- Довіряй інтуїції. Пам'ятай, я поряд. Головне, будь готова усе побачити, - лунало вже з кутків коридору.

Очікування мене лякало. Вирішила приготувати поїсти, але вечеря так і захолола на плиті... Вмостившись у ліжку, риюся в пам'яті, щоб знайти спогад про «потаємну» кімнату та засинаю.

Бачу, що я зазираю в якусь комору під сходами. Майже весь її простір займає велика шафа, вона домінує, примушує інші речі втискатися у кутки. Мама сварить мене і замикає кімнату на ключ. «Туди не можна. Щось може на тебе впасти...» - каже вона.

Прокидаюся від пронизливого погляду. Відкриваю очі, бачу Елісон. Вона нагадує мені про «таємну» кімнату. Виправдовуюсь:

- Я була не готова...

Вдень я наважилася увійти у спальню батьків і дістати ключ. Вагалася, двічі розігрівала вчорашню їжу... З ключем у руках обійшла квартиру. Ось воно! Точно! Комора, хоча і не під сходами, але це – вона... Звечоріло... Як наважитись... Збирала сили і нагадувала собі міцно скручену пружину. Відчинила двері. Світла немає... Раптом

вогник – це загорілася свічка ніби біля шафи, яку вже можна розгледіти. Але ні – вогник мерехтить у дзеркалі. Може тому свого відображення, яке начебто з'явилося, я більше не бачу. Скоріш навпаки - у дзеркалі якась вузька кімната, а в ній сидить невідома мені жінка.

В руках у неї фотографії. Впізнаю моїх молодих тата, вагітну маму і себе. В цієї жінки на плечі сидить ворон. Це той самий, який стукав у вікно моєї палати – бачу білу цятку на його дзьобі. Жінка шепоче – слів не чути, але я впевнена, що це прокльони. Хтось, що стоїть спиною до мене, дає ворожці гроші, йде в глибину дзеркала. Ворон ніби бачить мене. Він летить прямо на мене. Я не можу поворухнутися, жах скував моє тіло. Птиця з силою врізається у щось невидиме – мабуть, у потойбічну сторону дзеркала, гаснуть свічки.

Я більш не можу стояти тут у темряві – виходжу навпомацки, ледь влучаю ключем у шпарину, замикаю кімнату.

До тьми приходжу на дивані. Пахне ліками. Поряд - доктор Грейсон:

- Дженні, нарешті отямилася. Майже весь день пройшов! Що сталося? Я знайшов тебе на підлозі... Так перехвилювався! – він, ніби обмовився, одразу почервонів.

- Дайте, будь ласка, води.

Тримаючи склянку, я міркувала – що казати.

- Все добре, я просто перевтомилася.

- Може, повернешся у лікарню? Ненадовго – день-два.. трохи...

- Ні! Не хочу!- мабуть, я сказала це доволі різко, тому що помітила Елісон, що енергійно жестикулює за спиною доктора. Мій погляд у той бік змусив чоловіка обернутися. Моє серце завмерло... Але він одразу ж знов поглянув на мене:

- Добре, добре, я не хочу тебе примушувати - це твоє рішення. Але твій стан цього вимагає, тому тобі доведеться підписати папери, що ти відмовилася від госпіталізації.

Підписую не читаючи.

- Добре, - він складає папери та якесь приладдя. - Я сподіваюсь, що ти не будеш проти, якщо я трохи посиджу та поспостерігаю за твоїм станом.

- Ні, зовсім ні, – відповідаю я і посміхаюся, отримуючи ширу посмішку у відповідь. Я була зовсім не проти, мені хотілося провести більше часу з лікарем, бо поряд з ним мені було затишно.

Йшов час, Грейсон зробив чай для мене і для себе, сидів біля мене і розповідав доволі веселі історії. Я слухала його, намагаючись не дивитись на Еллі, яка сиділа у кріслі у дальньому кутку і виказувала занепокоєність, бо час вже був пізній. Довелося, ввіймавши паузу, видавити з себе:

- Докторе Грейсон, мені здається, я втомилася... Не хотілося би заснути і не провести вас...

- Звісно, звісно, мені дійсно давно вже пора...

Я зачинила за ним двері. Елісон чекала у кімнаті. Вона розпитала про те, що я бачила у дзеркалі, ствердно киваючи голівкою. Спитала:

- Що ти пригадала?

- Майже нічого – впізнала матір, коли вона чекала на дитину... А ще той чоловік, що стояв до мене спиною... Це, здається, дядько Гаррі – брат мами. В мене він викликав страх своїм виглядом. Завжди, коли він приходив, мені наказували йти до своєї кімнати. Батьки сварилися з ним через якийсь спадок і гроші.

- Наступного разу, якщо дійсно хочеш пригадати все, не відходь від дзеркала до опівночі. Запам'ятай – в тебе є тільки п'ять ночей, допоки місяць уповні. Сьогодні ти вже не встигнеш – занадто довго щебетала зі своїм лікарем... Завтра тобі треба бути у «Есмеральді».

Якщо у мене тільки п'ять ночей – чому втрачати сьогоднішню? Намагаюся відкрити двері у потаємну кімнату, але ключ ніби не від цього замка...

Відображення друге. Нічний клуб "Есмеральда"

Ранок. Приготувала сніданок, поїла цього разу з апетитом і вирішила пройтись трохи вулицями. Мені набридло сидіти в квартирі, та й з голови не йшли слова Елісон. Прогулянки з Нінель ставали якимось невеселими – вона була напружена, начебто я чимось її образила. Мені хотілося більш дізнатися про доктора Грейсона, а вона відповідала на мої запитання одноманітно та намагалася перевести розмову на інші теми. Вчора вона сказала, що це останній її візит.

Одягнулася, глянула на себе в дзеркало. Лице моє було у шрамах. Невеликі, але помітні. Треба це маскувати. Косметика, про існування якої я майже забула... За 20 хвилин я була готова. Свіже повітря вдаряє в ніс, викликає приємні відчуття. Проїхлася сквером, на сусідній вулиці сторопіла: велика будівля з сяючими навіть вдень червоно-чорними літерами "Есмеральда". Зачинено... Бажання гуляти зразу зникає. Повертаюся додому.

- А ти вважала, що я жартую? – зустріла мене іронічним питанням Елісон.

- Сподівалася...

Вдома гнітюча атмосфера. В очікуванні вечора день тягнувся, наче гумовий. О десятій годині починаю повільно збиратися.

- Де ти, Елісон? Хоч би порадила – що вдягати...

Тиша бентежить. Вмикаю заспокійливу музику... Перебираю

сукні... Усі завеликі... Ось ця спідниця з ременем, мабуть, підійде... Жакет, що виблискує стразами...

Кількість людей у барі вражає – ледве проштовхуюся, щоб зрозуміти, де те саме дзеркало, про яке казала Елісон. До опівночі залишилося зовсім трохи – дзеркала від підлоги до стелі не було ніде... Стою, опинившись серед шаленіючої під важку музику молоді. За метр від мене така ж нерухома, як я, постать... Розумію, стою навпроти дзеркала – те, що здавалося мені продовженням танцю, виявилось дзеркальною стіною. Вчасно! Діджей оголошує про північ та запускає бій курантів. Після останнього удару натовп завмирає в кумедних позах, але мені ніколи роздивлятися... Розумію, що час зупинився.

Моя родина на узбережжі моря. У воду, незважаючи на спеку, йти не можна - штормить. Дорослі радіють, стрибаючи разом з хвилями, а нам з Елісон заборонено навіть наближатися. Мама ще не повернулася з морозивом. Батько розмовляє по телефону, відволікається.

- Джен, пішли хоча б ніжки змочимо...

- Не можна, - я продовжую будувати замок з піску...

Елісон зникає з поля зору. Кличу її все гучніше... Батько кидається до мене, трясє за плечі... Морозиво падає з маминих рук на закову башту... Хтось помічає дитину в воді...

Час рушив з місця - люди продовжують веселитися, «фільму» у дзеркалі більше немає. Відчуваю, що сили починають покидати мене, ноги підкошуються. Чую – крики: «В неї кров! Лікаря!». Знаючі звуки швидкої допомоги... Після уколу засинаю... Приходжу до тями в лікарні, не дуже чітко, але пам'ятаю, як я тут опинилась. На жакеті, що висить на спинці стільця, виблискують рубіни - це кров на стразах. Сидячи на стільці, поклавши голову на краєчок ліжка, спить Грейсон. Він по-дитячому підклав долоні під щоку – такий милий...

- Лікарю Грейсоне, - кличу його тихо.

- Дженні! Як ти? – у голосі тривога і розпач.

- Нормально, чому це я знов у лікарні?

- У нічному клубі тобі стало погано. А я відпочивав там після робочого дня. У тебе пішла носом кров, раніше такого не було. Я викликав швидку, привіз тебе в лікарню. Тобі потрібен догляд.

- Ви ніби мій янгол-охоронець...- вирвалося в мене. Я одразу почервоніла, він також.

- Дякую, так мене ще не називали. Я просто лікар – це моя робота. Але мені цікаво, що ти робила у тій "Есмеральді"?

- Це було важливо... Я хочу... мені негайно треба додому!

- Але тобі не можна! Призначене обстеження!
- Ні! Зі мною все гаразд. Я відмовляюся від госпіталізації.
- Добре, це твій вибір...

Дорогою додому я мовчу – доктор (він ні за що не хотів відпускати мене саму) теж мовчить.

- Докторе, чи можу я згадувати щось із минулого ніби фрагментами?

- Звісно, з часом людина після амнезії згадує минуле саме частинами. Ти щось згадала?

- Так, потроху починаю.

Я розумію, що чітко згадала ту злочасну поїздку на море. Відчуття провини ніколи не покидало мене – і воно повернулося. Батько тоді дістав Елісон з води, але було запізно. Мама з татом напряду не звинувачували мене в тому, що я не доглядила за сестрою, але... Я згадала похорон і те, як наше життя ніби зупинилося. Потім ми продали дім, аби поділити бабусин спадок з дядьком Гаррі, та переїхали у нову квартиру.

Відображення третє

Коли лікар Грейсон відвіз мене додому, вже вечоріло, бо деякі процедури у лікарні довелося все ж таки проходити. Я почала прощатися з ним.

- Ні, Дженні, я нікуди не піду щонайменш сьогодні.

- Чому? – спитала я, але сама хотіла, щоб він не полишав мене саму. Мені не вистачало, по-перше спілкування, а по-друге, я боялася завдань Елісон.

- Ти ж не схотіла залишатися в лікарні. Я буду наглядати за твоїм станом.

Мені конче потрібен душ і перевдягнутися. Грейсон пішов готувати вечерю – упевнив, що він впорається, бо вже давно це робить майже кожного вечора.

- Дженні, мені потрібно щось сказати тобі... Мене не ставили до тебе патронатним лікарем. Я приходив до тебе, бо твоя історія цікавила мене.

- Так, усі в лікарні на мене як на дивину витріщаються...

- Це не все... І це не головне... Я не випадково вночі опинився у «Есмеральді»... Я не наважувався зайти до тебе ввечері, сидів біля під'їзду. А тут ти вийшла – я стежив за тобою. Я не хотів слідкувати... А може і хотів, бо ти мені подобаєшся... Пробач.

Я не була шокована – я зраділа. Незнайомі раніше відчуття огортають мене. Я не можу і не хочу щось контролювати... Деніел, здається, також... Мені хотілося, щоб поцілунок ніколи не скінчився.

У шлунку ніби легкі та лоскотливі метелики. Серце б'ється шалено. Кров пульсує у скронях, я шепочу:

- Ви мені теж подобаетесь... дуже...

За спиною доктора Грейсона шаленіє Елісон – показує на годинник, крутить пальцем біля скроні, і я продовжую сумно, але твердо:

- Але зараз дуже прошу вас піти...

Цього разу ключ ніби магнітом притягнувся до шпарини – двері легко відчинилися. Шафа з дзеркалом ніби чекала на мене і привітно виблискувала.

- Ходімо вдвох, - запропонувала я сестричці, але вона хитає тонкими хвостиками.

- Мені не можна ще... Я не все ще для тебе зробила...

Я бачу себе в капелюсі з китицею – стою на трибуні перед усією школою. В першому ряду – мої щасливі батьки. Мама навіть плаче... Потім ми пускаємо у небо ліхтарики. Лунає весела музика, поряд зі мною хлопці та дівчата. Я точно знаю - це мої друзі, однокласники, вчителі. Ту дівчину, що тримає мене за руку, звать Маргарет. Вона – моя найкраща подруга. Ми навіть на випускний прийшли в однакових сукнях. Я бачу Антуана – він йде до мене. Я знаю, що зараз він нарешті запросить мене танцювати. Я чекала на це майже рік...

- Що, що ти пригадала? – нетерпляче питає Елісон, коли я виходжу до вітальні.

- Це був мій випускний... Мій перший поцілунок...

- От тобі аби цілуватися! – Елісон розчарована, тому швидко зникає.

Вперше за багато днів я засинаю у гарному настрої.

Відображення четверте

Ранок пройшов у спогадах про зізнання доктора Грейсона. Ім'я Деніел здавалося мені найкращім у світі. Усе навкруги викликало посмішку, мені хотілося сміятися і танцювати. З поштою я отримала повідомлення від адвоката – пішла до нього. Проходячи повз кафе, я побачила за столиком Деніела, який жваво щось обговорював з Нінель і тримав її за руку.

Ні, світ не рухнув, але легкість випарувалась... Адвокат щось казав про терміни отримання спадщини та просив щось підписати...

Сонце ховалося за важку хмару, коли я сунула до дому. Деніел чекав мене біля під'їзду.

- В мене чудова пропозиція – ми їдемо на пікнік. З ночівлею!

- З Нінель? – мій голос нічого доброго не обіцяв. Я пройшла повз і гримнула дверима перед носом містера Грейсона.

Коли зайшла до квартири – мені вже було соромно за свою поведінку. Елісон з докором дивилася з кутка:

- Нам потрібен цей пікнік, бо ж він біля озера. Тобі необхідно бути там. Зараз же телефонуй і погоджуйся!

Мені не довелося цього робити – дзвінок у двері доповів, що мій доктор вже на порозі і, не давши мені розкрити рота, скоромовкою говорить:

- Нінель – однокласниця, подруга, колега, однодумець, партнер з шахів і багато чого ще. А ти...

Йому не треба було нічого казати далі, я зупинила:

- Збираймося на пікнік! З ночівлею!

В кемпінговому містечку вже були друзі Деніела. Вечір, вогнище, пісні під гітару – неймовірна атмосфера. Я помічаю, що майже опівніч. Непомітно йду до озера. Ясна, безвітряна погода, місяць відображається в воді і раптом наче пірнає у глибину, вивільняючи простір для зображення.

Я бачу, як та жінка, ворожка, купує в нас будинок. Ми забираємо речі, які залишилися після відправлення тиждень тому вантажівки з основним багажем. Я ходжу по спустілих кімнатах. На терасі стоїть мама. Вона, здається, плаче... Тато втішає нас обох. Треба вирушати, бо це прощання ніколи не скінчиться – вважає тато. Ми від'їжджаємо від будинку - дядько Гаррі і та жінка дивляться нам услід. Таке відчуття, що за рогом зникає частина мене... Останнє, що я бачу - нічна дорога, поодинокі ліхтарі вздовж неї, зрідка проїжджають зустрічні машини.

Місяць вже винирнув на поверхню, а я все стою біля води - дивлюсь у те місце, де щойно було моє життя. Мене відволікає доторк до плеча:

- Дженні, чому ти тут? Тобі не подобається з нами?

- Ні, ні, все добре, друзі в тебе чудові... Мені так було потрібно...

- Може, хочеш мені щось розповісти?

- Хочу, але, пробач, не сьогодні...

- Дженні, мені знов потрібно сказати тобі дещо... Пам'ятаєш, ти назвала мене янголом-охоронцем?

- Так...

- Воно нібито так і є... Коли ти була у комі, розумієш – багато часу пройшло, ніхто не з'являвся з родичів чи то хоча б знайомих. Приїздив лише один чорнявий чоловік, назвався нерідним дядьком. Сказав, що дає згоду на відключення – мовляв, прийде з адвокатом... Але не прийшов... Зібрався консилиум... Вирішили відключати - неприємну три місяці людину, розумієш, вже майже неможливо

повернути у цей світ. Але у мене – твого основного лікаря – було останнє слово. Не знаю чому, але я сказав «не сьогодні». А наступного ранку ти отямилася...

Слів не було - все, що я могла сказати – просте «Дякую...»

Відображення п'яте

Дорогою додому ми мовчали. Дені допоміг мені підняти речі:

- Не сьогодні?

Чи то питає, чи то стверджує мій янгол-охоронець. Не бачу Елісон, вагаюся, пропоную каву...

- Якщо я розповім, то ти будеш думати, що я божевільна...

- Обіцяю, що ні...

Мене прорвало - я розповідаю, перескакуючи з одного на інше, і про Елісон, і про дзеркала, і про ревності до Нінель, і про те, як тоне місяць, і про те, що я майже все згадала...

- Я вважав, що буде щось страшніше, – каже Деніел і посміхається: все буде добре.

Я спустошена. Сиджу у вітальні - Деніел пішов на кухню. Помічаю сумну Елісон:

- Зрадниця! Навіщо ти йому все розповіла?!

- Елі, я йому цілком довіряю. Він врятував мене, став найріднішим. Я впевнена, він мене не зрадить.

- Це я твій янгол-охоронець! Я, а не він! – вперта дитина не хоче і слухати.

- Я в ньому впевнена!

Дівчисько раптом погодилося:

- Ну добре, все одно мені не можна з тобою бути завжди... У нас залишилась одна ніч, але він повинен піти...

Ми повечеряли, і Деніел сказав, що йому потрібно йти, бо завтра він – черговий лікар. Сповістив, що завтра прийти не зможе. Може, він почув Елі – думка ворухнулася і згасла... Я зачинила за ним двері.

- Ну, що, Джені, остання північ... Ти готова? – питаю себе.

- Таємна кімната чекає на нас. Я йду з тобою. І від тебе... - голосок Елісон трохи тремтить.

- ???

Помочавши, вона продовжила пояснювати:

- Дже, я виконала своє завдання, я допомогла тобі майже все згадати, ти тепер повинна відпустити мене до янголів...

- Так, звісно, - ніби щось розумію, кажу я.

- Дякую, – чемно каже Елісон, але очі її сумні.

Відчиняю таємну кімнату. Навпроти дзеркала стоїть крісло –

цікаво, воно завжди тут було? Воно ніби запрошує..

- Сідай, - голос Елі скоріш вгадую, ніж чую...

Заглядаю у дзеркало - два янгола беруть мою молодшу сестричку за руки – вона їм довіряє... Вони втрьох починають підійматися вгору... Але я відчуваю тепло моєї Елі - вона поряд, вона шепоче:

- Я тебе люблю! Не забувай мене! Бережи себе і поцілуй від мене свого доктора...

Пильно вдивляюся у скло – окрім власного відображення нічого не бачу. Спираюся на спинку крісла, заплющую очі. Я пам'ятаю все, до останньої подробиці...

- Я не забуду тебе, Елі...

*І місце 2018 року (молодша група)
Вікторія Виходцева, м. Херсон*

Заброшка

6-А клас спокійно жити не міг. Хоча Максим Капітанов і перейшов у іншу школу, але "бойових друзів-послідовників" у нього в класі залишилось багато. Ось і зараз хлопчики з мого класу всі перерви вихвалювалися один перед одним, як вони лазять по "заброшках" міста. Дуже великою честю було те, що вони і мене з подружкою Вікою декілька разів запрошували відвідати ці "чудові" покинуті споруди. Колись я навіть зазірала в таку, що спокійнісінько стояла в центральному парку міста. Але крім куп сміття, смороду та суцільної розрухи, не побачила нічого цікавого. А от мій товариш Назар Громкін нагадував гончу, яка взяла слід – він не заспокоївся, поки не заглянув у всі закутки. Моя подружка Віка вступила в купу багнуки та наприкінці ледь не застрягла в якійсь щілині, пошкрябавши своє нове взуття. Але і після цього зупиняти Назара не наважувалася, бо він їй дуже подобався.

Та мова не про цей випадок, а про іншу подію, котра не дає мені спокою і зараз. Трапилося це навесні, коли дух пригод потягнув нас відвідати одну із "заброшок" нашого міста. Ця напівзруйнована споруда колись була 4-поверховим житловим будинком, та й зараз в одному з уцілілих під'їздів ще жили люди. Покинутий під'їзд був обнесений парканом, його охороняв старий дід - він періодично обходив територію, розмовляючи сам із собою.

- Ну що, хто завтра зі мною? - виблискуючи очима, спитав нас Назар, коли ми здалеку роздивлялися чорні дірки, що колись були

чиймось вікнами.

- Скажемо батькам, що у нас чотири пари, і після третьої... «Заброшка» те що треба! - Макс Андрохін відразу підтримав друга, а інші зробили вигляд, що нічого не чули. Ми з Вікою лише презирнулися.

- Ну будь ласка, Вітулю (це мене звати Віта), - вмовляла мене подружка, - а то він ще вмовить Лізку піти та Настю.

- Добре, тільки ненадовго, - дала я свою згоду.

Почувши це, Кирило несподівано для нас теж вирішив піти з нами. Назар дуже зрадив, що зібралась ціла команда, і почав мені так підморгувати, що я зникла перед Вікою.

***

Наступного дня ми стояли перед парканом, з-за якого чорними проваллями витріщалась на нас колись звичайна, але зараз така загадкова споруда.

- Ну що, уперед?! – Назар виглядав так, як, мабуть, виглядав Колумб, побачивши з корабля невідомі землі.

Частина будинку блимала вогниками і салютувала розвішаною білизною - там мешкали люди, і це трохи заспокоювало. Покинута частина будинку пішла тріщинами і повільно руйнувалась.

- Сторож у цей час завжди йде до магазину, - поважно доповів Назар. - А ось тут ми і проліземо.

Він з виглядом фокусника потягнув дошку паркану і відкрив прохід. Кирило із сумнівом оглянув лазівку, а ми з сумнівом оглянули талію Кирила.

- Добре, пролізу яюсь, - заспокоїв він нас, але все ж таки застряг. Ми з Вікою штовхали його у спину, а Назар з Максимом тягнули його за светр спереду. Ми визволили товариша, але його одяг не витримала такого навантаження та розірвалася. "І що ми тут забули?" - думала я, поспішаючи за друзями.

- Нам пощастило, що собак немає, - весело підстрибуючи і не зважаючи на кислі вирази наших облич, підбадьорював наш новоявлений ватажок. Максим тут же сказав, що тікати від собак було б ще веселіше, і ми з Вікою презирнулися і ще раз впевнилися, що хлопчики - дивні і дурні створіння. Кирило йшов позаду нас і весь час бурчав, зовсім як моя 80-річна бабуся, коли переглядає новини. Ми всі дізналися, що це був його найулюбленіший светр, і, якщо вірити Кирилу, з ним він не розставався майже з пелюшок, а коштував він не менш, ніж новенький смартфон.

Назар і Максим бігали по поверхах, зазирали у квартири і так галасували, випробовуючи порожнечу, що нагадували мені хворих,

які втекли з дурдому. Віка обережно ступала по мотлоху і розповідала, як їй дісталось від мами за зіпсовані колись нові туфлі. Я боялася, що раптом вискочать миші або шури і обережно пересувалася, роззираючись навкруги. Раптом переді мною по підлозі промайнуло щось сіре, і я скрикнула:

- Шур!

Вереск, що скував льодом душу, пролунав поряд. Озирнувшись, я з подивом зрозуміла, що верещала не Віка, а Кирило. Подруга мовчки стояла з роззявленим ротом і хапалась за серце.

- А що такого? Це верхня нота "сі", - зняквовіло сказав тремтячим голосом «музикальний» Кирило. Назар та Максим, протупотівши, як стадо диких слонів, примчали до нас і почали розпитувати, що трапилось.

- Віта чогось злякалася, - спокійно сказав безсовісний Кирило і вказав на мене безсовісним пальцем. Я вже хотіла стукнути нахабу, але нашу увагу привернув якийсь шурхіт.

Звуки лунали з дальньої квартири, вхідні двері якої були перекошені, і коли ми на них обернулися – вони раптом розчахнулися.

- Що це? - ми перелякано перезиралися і чекали від Назара команди «тікати».

- Та не бійтеся. Це птахи або миші, - хриплим голосом сказав Назар і, підштовхуючи вперед себе Віку, рушив до дверей квартири, яка гостино відчинила нам двері.

Схопивши Кирила за руку, я на ватних ногах попленталась за товаришами. Ми заглянули в квартиру – все було обірване, всюди валялись якісь розбиті меблі та мотлох, який покинули господарі. Кімната, з якої чувся шурхіт, була велика і майже порожня. Біля стіни ледве трималася на трьох ніжках велика шафа з кривими дверцятами. На підвіконня при нашій появі стрибнула велика сіра кішка, блимкнула на нас злими зеленими очима і майнула на вулицю.

- Фуух! Я ж казав - кішки тут полюють на мишей, - видихнув Назар і підійшов до шафи.

- Не чіпай, - сказала я, але Назар вже відчинив дверцята, і ми побачили там щось завішане білим простирадлом. Назар скинув його – на нас зиркнуло тьмяним оком дзеркало, обрамлене старовинною дерев'яною рамою з чудернацькими візерунками у вигляді хвилястих смужок різної глибини. Дзеркало було брудне, і ми у ньому виглядали дивно, ніби були стерті ластиком. Всім, здається, стало моторошно - тільки Назару було весело. Він почав корчити пику і стрибати перед дзеркалом. Хлопець бачив наші несхвальні обличчя, і це його веселило ще більше.

- Максиме, йди до мене, - крикнув він і, озирнувшись до друга, з

подивом зрозумів, що Максима серед нас немає. Назар знову глянув у дзеркало - всі його друзі відображались там, і Максим теж, та ще й дуже моторошно усміхався.

Вже всі ми - я, Віка і Кирило - перелякано шукали очима Максима у кімнаті, адже у дзеркалі ясно бачили, що він стоїть біля Кирила праворуч, а насправді його не було!

Кирило витріщив очі і дивився на брудну підлогу поряд із собою - саме туди, де мав стояти Максим, і задкував. Як потім він розповідав, -відчув, як волосся заворушилося в нього на голові.

- Максиме, досить жартувати, вилазь, - сказав Назар, певно, він подумав, що друг якимось чином ховається за дзеркалом.

- Ти що, не бачиш, він там, а не тут, - сказала я, відштовхнувши зледенілу руку Кирила і ховаючись за Вікою. Зі страшним скреготом дверці шафи захлопнулись самі собою.

- Хто тут? - раптом ми почули грубий голос назовні.

Ми всі кинулися навтьоки і опам'яталися вже за парканом. Як переліз через паркан гладкий Кирило, залишилось для нас загадкою. З блідими обличчями і тремтячими руками, ми, як покинуті цуценята, тулились один до одного, переводячи дух. За парканом лаявся сторож. Навколо місто жило своїм життям: по вулиці йшли люди, здивовано поглядаючи на нас, проїжджали машини, рудий пес присів неподалік. Ми почали поступово заспокоюватися.

- Що тепер робити? - раптом спитав Кирило, - мене ж батьки будуть сварити за подраний светр.

Ми ошелешено подивилися на Кирила, а він почухав живіт і спокійнісінько сказав:

- Може, піцу купимо?

- Та ти що, зовсім не кумекаєш?! Максим де дівся?! - ми накинулися на Кирила.

- Невже він залишився у дзеркалі, мені це не наснилося? - я майже кричала.

Блідий Назар витягнув телефон і став набирати номер Максима:

- Хоч би відповів! Зараз дізнаємось, де він.

Ми дивилися на Назара і бачили, як обличчя у нього витягується від подиву. З телефону ясно було чути голос Максима. Він каже:

- Назар, відвали, яка «зброшка», яке дзеркало? Я вже давно вдома, і взагалі нікуди сьогодні з тобою не ходив.

Ми, гублячись у здогадках, розбрелися по своїх домівках.

***

Соня, моя молодша сестричка, одразу помітила, що зі мною щось трапилося. Я була сама не своя - без бою відразу ж віддала Соні свій

смартфон погратися, не стала сваритися за розкидані Сонею мої прикраси і взагалі була дуже мовчазною. Я спостерігала, як грається з клубочком наша чорна кішка Нора, а Соня питала:

- Що з тобою, Віто? Тебе хтось засмутив? Знову ця вередлива Лізка?

Та я тільки відмахнулася і без всяких нагадувань з боку мами пішла збирати шкільний рюкзак на завтра. Серед ночі маму і Соню розбудив крик – мені наснилися жахи.

Я прибігла в школу дуже рано та найпершою не була - в класі вже сиділа вся наша компанія. Судячи з їхнього вигляду, не тільки до мене вночі приходили жахи. Всі ми чекали на появу Макса, не дуже уважно вислуховуючи Кирила, який нудотно розповідав, як до дванадцятої ночі латав свій светр.

Максим забіг до класу після дзвоника прямо перед вчителькою і зовсім не звертав уваги на наші погляди. На перерві ми кинулися до нього розпитувати про вчорашню подію, але Андрохін, презирливо оглядаючи кожного з нас, почав висміювати наші розповіді. Ми не впізнавали свого товариша. З дружелюбного, хоча і трохи дивакуватого хлопця, він перетворився на хамовитого, злобного монстра. Навіть Назар не зміг стриматися - і в класі розпочалася жвава сутичка між колишніми друзями. Згадавши старі бойові часи, коли з нами навчався Максим Капітанов, ми з безпечної відстані почали підбадьорювати "бійців", доки не з'явилась наша класна керівниця, як завжди - невчасно.

Макс із розбитою губою пішов додому, а Назар, прикладаючи вологу серветку до підбитого ока, нарешті вголос виказав припущення, котре вже давно було у наших думках:

- Боюсь, що справжній наш Макс залишився в тому дзеркалі... Та нам все одно ніхто не повірить, засміють тільки, батьки будуть сваритися за похід до "заброшки" та й ще потягнуть до психолога.

Ми подумали і вирішили нікому нічого не казати, намагатися забути про цю пригоду, як про страшний сон і сподіватися, що Максим сам схаменеться. Але зміни, які трапилися з Андрохіним, стали помічати всі. Та їх і важко було б не помітити. Чи не кожний день маму Макса викликали до завуча за викрутаси сина. Сидіти з Максимом за одною партою ніхто не хотів, а я взагалі пересіла від нього подалі, бо хлопець поводився як справжнє поросля. Наша класна керівниця Ольга Іванівна вже міркувала, як умовити маму Макса змінити школу. Назар ходив, як похмура чорна хмара, та й ми почувалися дуже кепсько - відчуття провини не давало нам спокійно жити.

***

Через кілька тижнів ми не витримали і вирішили спробувати врятувати нашого друга. Зібравшись усією компанією після школи у дворі Віки, ми постановили, що треба повернутися до того страшного місця і вилити на шафу з чарівним дзеркалом свяченої води (шафу ми, після тривалих суперечок із Назаром, вирішили не відкривати) та прочитати там молитву Отче Наш. Іншого виходу ми не бачили, а від запропонованих Назаром страхітливих методів визволення душ, яких він нахапався з Інтернету, ми навідріз відмовились. Назар і Кирило почали вмовляти мене взяти з собою до «заброшки» кішку Нору, кажучи, що саме чорні кішки здатні налякати приблудних злих духів. Але я, побоюючись за тваринку, відмовилась. Надоїдливим хлопцям я сказала, що Норі зроблені не всі щеплення. Хлопці, замислившись про щеплення, відступили.

Весь день у нашому класі був страшений сморід – Назар притягнув з собою купу часнику і, мабуть, таку ж купу вже встиг з'їсти. Ользі Іванівні Назар признався, що не хоче пропускати її уроки з англійської через якийсь грип - тому і надалі буде підвищувати свій імунітет. Класна керівниця розчулилась та навіть витерла хустинкою очі й окуляри - так подіяли на неї чи то часник, чи то слова хитрючого Назара. Ми з Вікою ховали в рюкзаках пляшки зі свяченою водою і тремтіли від хвилювання. Кирило, заткнувши вуха, вчив молитву, яку я написала йому на папірці. Після останнього уроку Назар почепив нам на шиї гірлянди з пахучого овочу і переконливо сказав, що тепер нам нічого не загрожує. Також він витягнув з рюкзака і почав розмахувати перед нами величезним срібним хрестом, який поцупив у бабусі. Кирило, дивлячись на хрест, раптом сказав, що він не зможе з нами піти, бо не встиг як слід вивчити молитву і в нього теж зроблені не всі щеплення. Дав згоду він тільки тоді, коли Назар пообіцяв після «справи» купити для всіх чіпси та величезну піцу.

Як ми не вмовляли Максима, він з нами не пішов, обізвавши нас «часниковими дурнями». А спроби Назара облити Максима свяченою водою призвели тільки до чергової бійки між хлопцями.

На напівзігнутих ногах, обвішані часником та з великим хрестом, який Назар тримав перед собою, ми з'явилися перед сторожем «заброшки». Наляканий дідусь довго не міг нас зрозуміти, а потім, перехрестившись, все ж пішов з нами до тієї зловісної квартири. Яке ж було наше здивування, коли ми побачили, що шафа геть розтрощена, а старовинного дзеркала ніде не було. Ми, промовляючи молитву, вилили один на одного та на залишки шафи свячену воду, і старий запросив нас до себе. В сторожці він зробив нам міцний солодкий чай, пригостив печивом і довго охав,

розпитуючи про нашу біду. А потім пригадав, що саме в цьому під'їзді та саме у цій квартирі жила стара бабуся, дуже відлюдькувата і дивна. Коли всіх виселяли з аварійного під'їзду, бабця була в лікарні. Коли вона повернулася, то дуже не хотіла залишати будинок і весь час кричала та сварилася зі всіма. Де вона зараз мешкає, сторож не знав, але бабця попереджала, щоб після неї рік нічого в її квартирі не чіпали, особливо якесь дзеркало.

- Саме сьогодні і виповнився рік, як я тут сторожую, - здивовано промовив дідусь, чухаючи потилицю.

Ми подарували сторожу весь свій часник і, оскільки погода була гарною, вирішили спуститись на набережну до Дніпра.

Сидячи на лавці, милуючись краєвидом і смакуючи піцу, ми й не помітили, як до нас підійшла стара зморщена бабця. Вона мовчки зазирнула під лавку у пошуках пустих пляшок і попленталась до іншої лавочки. Щось стислося у моєму серці, я наздогнала бабцю і простягнула їй свій шматок піци. Бабця всміхнулася і взяла їжу. Я вже повернулася, щоб піти назад, як раптом почула молодий і глибокий голос:

- Не повертайся. Слухай. Твоєму товаришу треба зробити добрий вчинок, і його справжня сутність обов'язково повернеться до нього.

Коли я обернулася, бабуся йшла вулицею вже доволі далеко.

- Ви чули? - я підбігла до друзів та розповіла їм про слова старої.

- Може, це і була та бабуся з тієї квартири?

Ми кинулися шукати стару, але не знайшли. Повернувшись на лавку і жуючи чіпси, почали роздумувати.

- Ну гаразд, якщо це правда, то як вмовити Макса зробити щось добре? Мені легше вмовити, наприклад, Ольгу Іванівну відпустити клас з останнього уроку.

Назар трохи підбадьорив нас, і ми придумали цілий план з цілою купою запасних варіантів. Задоволені, ми розійшлися по домівках. Дома я навіть тренувалася на своїй сестрі Соні та кішці Норі, щоправда, мені довелось Соні дещо розказати про наш план.

***

Настав день порятунку Макса.

Із самої першої перерви Кирило, за нашим планом, почав скаржитися на страшний голод і сумно дивитися на Максима, приговорюючи, що в нього зовсім немає ні грошей, ні їжі. Всі розчулилися і стали пригощати Кирила, навіть жаднюга Марина віддала йому половину цукерки. Але Максим зі злою усмішкою дивився на «голодуючого» і, не поспішаючи, смакував свій величезний бутерброд.

На другій перерві Віка почала переслідувати Максима,

кульгаючи на обидві ноги, і слабким голосом вмовляла відвести її до медпункту. Але жорстокий Макс холодно подивився на Віку і сказав, що медпункт їй вже не допоможе, і порадив кульгати подалі від нього та придбати, про всяк випадок, для себе білі капці.

На третій перерві настала моя черга. В своїй перемозі я була впевнена, бо сподівалася, що Максиму я подобаюсь, та й сестричка Соня дома нахвалювала мої акторські здібності. Я зробила вигляд, що мій рюкзак важить цілу тонну, і я тягну його з останніх свої сил в кабінет біології. Скривившись, я ледь ішла перед Максом, тримаючись за спину. Але Максим байдуже обігнав мене, та й ще зробив мені зауваження, що я начіпляла стільки блискіток, «дохлих кролів» та різного барахла на свій рюкзак, що й тримати його вже не в змозі.

Після біології Назар співчутливо вислухав гнівну промову від ображеної Віки, погладив і похвалив чудових іграшок-кроленят на моєму модному блискучому рюкзачку, заспокоїв мене, сказавши, що «зовсім вони і не дохлі», та пішов стерегти Макса в коридорі. Тільки з'явився Максим, він навмисно «загубив» перед ним свій гаманець. Очікуючи «доброго вчинка», Назар обернувся, але ні гаманця, ні Максима вже не було.

- Все марно!- сказав роздратований Назар, підраховуючи свої збитки. Я і Віка теж були дуже злі на Максима. Задоволений був тільки Кирило, -він поділився з нами смаколикками, які йому надавали однокласники, і подумував завтра теж прикинутися голодуючим.

Максим причепив пустий гаманець Назара до ручки кабінету директора школи і всміхнувся:

- От Назар розтяпа! І чого вони мені всі сьогодні набридають, як я міг з ними раніш товаришувати, які ж вони всі дурні і бридкі! – так, я гадаю, думав Максим, простуючи до їдальні витратити «знахідку». Максим нічого не пам'ятав з того самого моменту, як побачив своє відображення у старовинному дзеркалі. Він і сам смутно відчував, що став інакшим, але нічого з цим не міг вдіяти. Якесь невідома сила весь час штовхала його хамити, дражнити та висміювати однокласників. Все навкруги почало його дратувати.

Раптом Максим побачив, що в шкільному дворі якийсь здоровань-п'ятикласник збив з ніг маленьку дівчинку і навіть не зупинився допомогти дитині. Першоклашка сиділа на асфальті, розмазуючи по щоках сльози, і розгублено дивилась на подрані колготи та розбиті колінця. Максим, не задумуючись, побіг до дівчинки і присів біля неї. «Та це ж Софійка, сестричка Віти» - впізнав хлопець «жертву».

- Не плач, все буде добре, - втішав малу Макс, витираючи їй

сльози своїм рукавом. Софійка притиснулась до нього та тихо схлипувала.

Максим потім, коли ми помирилися, розповідав, що якась пелена впала з його очей – навкруги все стало яскравішим та гарнішим. Софійку він сам відвів до медсестри і був поруч, коли дівчинці змащували подряпини.

Посеред уроку математики, коли всі учні і молоденька гарна вчителька роздумували, куди ж поділися одинадцять пташок з дерева в складній та заплутаній задачі, двері 1-Б класу різко розчахнулися. Софійка, не очікувано для себе, побачила свого скуйовдженого кривдника - його за комір волочив до її парти рятувальник-Максим.

Вчителька, котрій вже затьмарили голову діти та капосні пташки з нового задачника для перших класів, від несподіванки впустила книгу на сусіда Софійки, який вже майже розгадав загадку пташок. Здавленим голосом розбишака попросив у портфеля Софійки вибачення і, не дочекавшись від нього відповіді, дременув з класу. А Максим гордо, мов павич, пройшовся класом, підняв задачник і подав його вчительці, промовивши "прошу". Під захопленими поглядами першоклашок та вчительки він йшов геть, а Соня сказала, що так буде з кожним, хто ображає дівчат.

***

Коли вранці на порозі класу з'явився Максим з широкою усмішкою, ми не повірили своїм очам. НАШ Макс повернувся! Все стало як і раніше, тільки про подорожі у «заброшки» ми назавжди забули і навіть не розмовляємо про них. Максим досі думає, що ми все вигадали, щоб його позлити. А маленька Софійка та кішка Нора хитро помовкують, що їхній план порятунку Макса таки спрацював – для такої «справи» навіть зовсім не шкода своїх розбитих колінок. Хоча Максим все одно не повірить, що це був план, а не просто випадок.

II місце 2018 року (молодша група) Зубач Ангеліна, смт Шацьк, Волинська область

Місяць за райським коловоротом

Осіннє небо висло над головою. Куди й поділась його сутінкова голубиць. Із-за дірок на сизій перині просвітлювались ледь помітні іскорки світлil, ниті яких де-не-де розсипались тонкими пасмами. Срібляста місячна доріжка пролягла дахом будівлі, і це було єдине, що робило місце не таким моторошним.

Її зіниці забігали туди-сюди в пошуках чогось страшного чи

жахливого, що тисло на свідомість дівчини. Тіло пронизував дикий холод – щільніше загорнулась в синій плащ. Густі русьві локони розгойдував вітер, волошкові очі потьмяніли від самої думки про те, що вона зараз побачить. Здригнулась.

Моніка взяла її за руку. Вані глянула на неї: у відображенні скелець окулярів подруги відбивався власний перелякано-збентежений вигляд. Напарниця виглядала стриманою, як і її темне вбрання, і, начебто, взагалі не мала причин для хвилювання. Це була погана ідея, Вані з самого початку це знала. Зараз вони стояли на порозі будинку, лишалось тільки штовхнути двері – і... справжнісіньке пекло.

Моніка потягнулась до ручки. Ванесса нервово шикнула:

– Стій!

– Щось не так? – перепитала подруга.

– Моно, тобі не страшно?

Замість відповіді почулось завивання вітру. Від цього на душі стало ще гірше.

– Тебе ніхто не змушував сюди йти, – стримано відповіла Моніка.

– Я знаю.

– Вані, я певна, все не так, як ти собі придумала. Зак дзвонив тобі?

– Ні.

– Хм, ясно. Ну, годі вже стояти. Йдемо, – спокійно відповіла Моніка, потягнувши двері. Однак вони були непорушні.

Крізь загразоване дверне скло проглядалось світле приміщення. На диво жодних криків чи стогонів – монотонна тиша.

– Що ж, я була права. Хіба ні? – голос Моніки вертав Вані до реальності.

– Все одно, я передчуваю щось погане, – вперто шепнула подрузі.

Добре, що не сталось так, як малювала уява Ванесси: з кінця довгого коридору лунає дикий крик, по східцях несеться руда жінка, вогняне волосся розкошлане; за нею – медики в білих халатах, що піднімаються догори в такт бігу... А далі все розмивалось, як в непроглядному тумані.

Відганяючи нав'язливу вигадку, дівчина схопила Моніку за руку. Обоє завмерли, пильно вдивляючись всередину...

Та вже за мить в дверях, трохи їх прочинивши, постала огрядна тітонька із суворим поглядом, таким властивим лікарському персоналу.

– А вас яким вітром?

– Ми... ми принесли гостинці для декого, – невпевнено почала Мона. – Містер Редфорд, як він?

– Так, як він? – повторила Ванета.

– Ех, дівчата, – невдоволено похитала головою жінка, – хіба назва закладу вам нічого не говорить? Це не дім для звичайних відвідувачів,

тут таке, що вам годі й уявити!

– Ми уявляємо, – відповіла Вані, намагаючись прогледіти щось за широкою фігурою тітки, але ніякої рудої божевільної і лікарів з її фантазій не було й близько.

– Ну, на щастя той, ради кого ви прийшли, виявився зовсім не... кхм-кхм, шаленим. Він стільки часу лишається спокійним. Психічні напади у нього бувають дуже рідко.

– А можна його побачити? – спитала Моніка.

– Я не певна, дівчатка. Краще залиште все тут і йдіть додому – уроки вчити абощо.

– У мене є дозвіл батьків.

Моніка дістала з наплічника згорток паперу і подала його в руки жалібниці. Очі жінки ковзнули по ньому, й за мить лице розтягнулось у великій усмішці, а двері широко розчинилися. Гостинний прийом було розпочато, коли та запропонувала дівчатам філіжанку кави та полуничний бісквіт – родинна печатка на листі зробила своє діло. Вони навіть не торкнулися до солодощів, натомість попросили негайно провести їх до містера Редфорда.

Все минуло дуже швидко. Спочатку огрядна медсестра, міс Девіс, сміючись, розповіла, що в палати до пацієнтів заходить лише медперсонал. Однак привела хворого до дівчат, попередньо відчинивши величезним ключем не одні двері: подруги нашпорошили вуха й чули довгі клацання. Моніка тицьнула йому нашвидкоруч прихоплений малиновий пиріг.

Розмова не клеїлась. Худий, мов скелет, лисуватий чоловік з великими окулярами на носі літав десь у своїх думках. Щоб якось розрядити напруження, дівчина вирішила приблизити ціль візиту. Але тільки-но відкрила рота і назвала ім'я Соні Ефрон, яка прислала їх сюди, обличчя Редфорда раптово стало білим, як крейда, і якось дивно перекошилось. Він почав вказувати на дальній кут кімнати й безупинно просив у когось прощення, благаючи помилувати. Крізь нечітке бурмотіння вловлювалось ім'я Джіджі. Дівчата неабияк злякались, а місис Девіс охопила хворого своїми чіпкими руками й повела назад в кімнату, яку Ванесса потай охрестила “за сімома замками”. Вернувшись, попросила відвідувачів піти. Звісно, в них і не було наміру залишатись тут ще.

– В нього точно дах поїхав. А я ще сумнівалася, – опісля підвела висновки Мона.

– Тут щось не так. Його наврочили, певно.

– Хто? Визнай, наш алхімік реально здурів. Йому не завадить трохи посидіти в психушці.

– Якщо це тебе заспокоїть, то гаразд, – не стала суперечити на цей раз Ванесса.

– О'кей. А тепер перейдемо до іншої теми. Чого це раптом тебе покинув Зак?

– Він написав: «Це була помилка. Між нами все скінчено. Вибач».

– От же козел! – підсумувала Мона.

– Умгу, – Ванесса була геть небагатослівною.

– А знаєш, я ще зроду нікому не брехала, до сьогоднішнього дня. Мої батьки нізащо б не погодились пустити мене до психлікарні лиш для того, щоб я навідала скаженого вчителя алхімії, мовляв, це картина не для дітей. Уявляєш, які ми?! Тож місіс Девіс наткнулась на звичайнісіньку брехню.

– Оце честь! – холодно додала Ванесса, вдивляючись у стіну туману над тротуаром.

– Еге ж. Заціни, тепер я вмю робити фальсифікати у будь-якій формі.

– Круто! А ти не можеш підробити в нашому журналі оцінки з фізики?

– Хм, надто ризиковано. «Термінаторша» запалить.

– Ти права, в неї пильний позирк на кожного. Вона ж і запроторила Редфорда у божевільню, коли першою застала його «не в собі» у власному кабінеті.

– Ага. А ще цікаво, що ж то за невидима істота Джіджі?..

***

– То... як там наш алхімік? – обережно розпочала Соната наступного дня, ніяково кидаючи погляди на замислену Вані, щойно та лиш переступила поріг школи.

Дівчина спочатку не відповіла, натомість поглянула на напій однокласниці. Дивний запах питва, яке з першого погляду нагадувало гарячий шоколад, викликав неприємні асоціації. Ванета скривилась:

– Фуу, як ти можеш це пити? Мене нудить від одного запаху.

– Вбиральня близько, а мені за свій напій не соромно. Я додала туди нектар квітки Флорисії, це такі заспокійливі ліки. Останнім часом мене трусить від цього нестерпного світу, – пожалілась Соня.

– О, а мені б не завадило трохи цієї... ну, валер'янки.

– Її можна купити тільки в крамничці міс Флорі, тої, що на розі Кристальської і Фрізенбергської. Знаєш таке місце?

– Бувала там інколи, на прохання Редфорда. А що до нього, то... я наразі нічого точно сказати не можу. У вчителя стався напад, коли ми його навідували...

– І? – нетерпляче перебила однокласниця.

– Він начебто бачив когось, просив пробачення, молив, щоб не

губили життя...

– Точно здурів! – випалила Соната, густо почервонівши.

– Ой, не знаю, Соню, не знаю...

Якийсь час сиділи мовчки в коридорі. Соната поволі осушувала чашку зі своїм заспокійливим питвом, тим часом як Ванесса ховала розгублений погляд за сторінками підручника. Навпроти них «приземлилась» група крутеликів. Старшокласник, красень із зовнішністю латиноамериканця, на секунду кинув погляд у її бік. Відвернувся. Опісля посадив собі на коліна сестру-близнючку Моніки Вероніку. «Оце ж бо поворот подій!» – й Вані вкотре згадала слова есемески, надісланої ще позавчора ввечері. Думалось, що він знайшов когось старшого, аж ні, знову чотирнадцятирічна.

– А ти часу даремно не витрачаєш, Заку! – вигукнула вона, відірвавшись від посібника.

– Заздри мовчки, – замість нього відповіла Вероніка.

– Нема чому заздрити, – зверхньо відрізала Ванесса, – бо я тільки вдячна тобі. Добре, що є на світі дурепи, які можуть принести себе в жертву ради того, щоб я позбулась грядущих страждань від ловеласа в масці шляхетного лицаря. Це так благородно!

– Оу, – зацікавлено мовила Соня. – Навіть так?..

Всім стало цікаво, що ж скаже Вероніка? Але нова дівчина Зака мовчала. Ванесса теж заціпеніла, втиснувши руки одна в одну. На ніжну шкіру впало декілька прозорих краплин, що вийшли з берегів двох рік на рум'яному лику. Затаєна до сьогоднішнього дня образа труїла кров, змушуючи стерти зі скла пам'яті намальовані раніше чарівною крейдою мрії. Тепер все змінилось.

– Вані, ти... плачеш?

– Відстань.

– Може, хочеш трохи моєї «валер'янки», тут ще лишилось?

– Не варто. Я... я краще відпрошусь додому, мені негайно потрібно дізнатись, що насправді сталося з Редфордом.

– Та ну, кому він треба? – байдуже відрізала Соната.

– Він теж жива людина, і йому потрібна допомога. Тим більше, він єдиний з вчителів, який жодного разу не назвав нас тупими чи убогими. Завжди заступався за нас, якими б поганими ми не були.

– Ну-ну, хіба що ти придумаєш чудодійні ліки від божевілля.

– А от і придумую, – гордо запевнила дівчина, одним порухом сплющивши сторінки підручника з алхімії. Поглянула у вікно, згадала перші рядки вірша, написаного вчора:

*Ген вже місяць за коловоротом стоїть,
кристальське сонце сховалось давно.
Крізь мур міцний далеких століть*

спіло смертних грішне вино...

***

«Мама дуже хвора. Ліків від цієї хвороби немає. Допоможи, Вані, прошу тебе. Зак Керман».

Вона видалила його номер, і він про це, певно, здогадався, коли вже підписався власним ім'ям в есемесці.

Відписала:

– Гаразд. Але тебе не має бути вдома. Мені гидко тебе бачити.

Смс від нього посипались одна за одною:

«Як скажеш».

«Спасибі тобі».

«Мені шкода».

«Я, певно, зробив помилку. Може, почнемо все спочатку?»

– Ти верзеш такі дурниці. Ніколи!

«Вибач».

– Що з твоєю мамою?

«Вона весь час марить і благає у Джіджі прощення».

– В Джіджі? А хіба немає від цього ліків? – швиденько набрала Вані, міркуючи, що вже вдруге чує це ім'я.

«Ні. Ми все спробували... і безрезультатно. Допоможи, ти ж знаєш, у мене крім неї нікого немає взагалі».

– О'кей. А хто це – Джіджі?

«Не знаю».

– Ясно. Тоді я вже виходжу.

«Ну, чекаю».

За звичкою Ванесса одягнула коротку спідницю й вільну рожеву блузку із шифону. Вона завжди знала, що образ романтичної дівчинки до вподоби Заку. О, якого чорта вона це зробила? Вони ж уже не разом. Ідіотська звичка! Кликати з собою Моніку не було бажання. Невже Заку не можна було вибрати когось іншого, а не саме сестру найкращої подружки?

Ставши на порозі дорогого особняка, постукала в двері. Одразу ж відчинив Зак. Дівчину дуже вразила його швидкість. Та що говорити, вона завжди ним захоплювалась.

Вані помітила в карих очах хлопця відблиски збентеженості й густу темряву страху. Розпач приховати йому не вдалось. Жадібно обійняв її, не стримався. Що ж... нехай. Може, полегшає.

– Оу, і я рада тебе бачити, Заку.

– Ти ж брешеш, правда?

– Умгу. Ти завжди міг відрізнити мою правду від брехні. Гаразд, – зітхнула вона, відійшовши на крок від нього, – де твоя мама?

– Я тебе проведу.

– Добре, – погодилась Ванесса й понеслася сходами за ним, ледве встигаючи.

Він схопив її за плечі, розпачливо вигукуючи:

– Не бути цьому! Вона не помре, чуєш, Ванет?

Ооо, невже й сусіди встигли почути його горлання? Вона ніколи не бачила Зака в стані істерії. Схоже, йому й справді дах знесло.

– Та заспокойся вже і вислухай до кінця! – агресивно прошипіла дівчина. – Все ще не так погано, як ти думаєш.

– Ти уяви себе на моєму місці...

– І цей хлопець каже, що тільки дівчата – повні істерички. Я, принаймні, вмію слухати, на відміну від декого.

Врешті він змовк. Здається, обоє були надто грубі один з одним. Вані по-справжньому уявила себе на місці Зака: ооо, це був би повний треш! І все ж Ванесса усвідомила, що він ще досить стійкий в цій ситуації. А вона, либонь, такого б не витримала, тому винувато прошепотіла:

– Вибач.

– І ти мене. Адже... треба бути дуже сміливою, щоб заглянути в лігво такого ..., як я, аби допомогти вирішити мої власні проблеми.

– Якби я нічого не намагалася зробити, то, мабуть, прокляла б себе. Бо усвідомлення того, що від тебе залежить чийсь життя, вбивало би зсередини. Тоді мене б гризло сумління, – безупинно видала дівчина. – Повір, Заку, надія ще є. І я певна, моя бабуся зможе це вилікувати. А якщо ще до ранку твоєї матері знову стане погано, то змусь її випити заспокійливе у синій фляжці, що я лишила на туалетному столику. Гарзд?

– Звісно, ти ж у цьому спец.

– Умгу, – тільки й пробурмотіла вона, ледь натягнувши на себе обнадійливу усмішку.

Кинула погляд у вікно. На зоряній вуалі міста гойдався величезний лазурний місяць...

Хлопець визвався провести її. Дівчина згордувала, й самотньо розчинилася в ночі.

***

Ідучи додому вже близько півночі, вона думала, що допомоги потребує і Ретфорд. Ванесса була певна, що та його хвороба з головою і дивні марення не зпроста. Чи вона просто не знала всієї правди? А, байдуже, головне було не лишитись в стороні і не плюнути на все це. Як-не-як, а глибина її сердечності і співчуття завжди була готова прийти на допомогу навіть тим, хто прагнув або встиг скривдити її вразливу душу.

Вирішила піти коротшою дорогою, хоча рідко користувалася нею.

Стара вулиця з закинутими й зруйнованими будівлями лякала, а така прогулянка, тим більше вночі, додавала подвійну порцію страху. Та коли вона помітила яскраві спалахи з вікон руїн колишньої психлікарні, отетеріла. Вже й було кинулась навтьоки, та почула волаючий голос, який видався їй знайомим. Принаймні, вона знала одну дівчина, що могла ревіти таким нестерпно пронизливим репетом. І яка б міцна стіна страху їй не перешкоджала, Вані розвернулась й помчала на крик.

Двері, важкі, металеві, були злегка прочинені. Прослизнувши крізь них, вона побігла на мимолітні зблиски, що лились з правого крила. Штовхнувши з усієї сили ще одну дверну перепону, побачила картину, яка нагадувала кадр з фільму жахів: нерухоме тіло її однокласниці Соні Ефрон лежало на зображенні піктограми, оточеної згаслими свічками. Вибухи променів проходили крізь шпарини дверей наступної кімнати. Враз вони зникли, і Ванесса прожогом кинулась рятувати Сонату:

– Соню, прокинись! Соню!

– Ммммммм, – ледь чутно зреагувала дівчина, не розплющуючи очей. Темне чорно-синє волосся розкинулось по землі чудернацьким ореолом, – Кинь...

– Що кинути, Соню?

– Кинь... камінь, – відповіла насилу вона, простягаючи чималий шмат чорного агату, – кинь його у двері. Негайно!

Ванесса розгубилась. Вона не хотіла брати участі в чорній магії, якою з народження володіла Соня. Та сила передалась їй від матері Астреї, відьму було страчено на жагучому вогнищі через підступне безчинство – навіювання ілюзій. І, пригадавши це, Ванесса, наперекір проханню, кинула каменюку у вікно. Шибка розлетілась на безліч колючих уламків, а світло з діркових дверей завібривало ще сильніше.

Скінчилась «вистава» тільки тоді, коли блакитний місяць сховався за криштальним воріттям – в'їздом до Храму богині Ночі. Тиша заповнила все ество своєю присутністю. І тільки коли Вані прийшла в себе, безгомінь заповнилася її важким диханням. Тут же й отямилась Соня:

– Ванет...

– Соню, я не зробила цього. Вибач мені.

Погляд Сонати з втомленого перейшов на збентежений. Дівчина підвелась і, схопивши подругу за плечі, прогріміла:

– Ти взагалі думаєш, що кажеш?! Як це ти не зробила? Ти хоч розумієш, що ти накоїла?!

– Та заспокойся, Соню! Поясни мені, як ти до цього дійшла?..

– Замовкни! – погрозово прошипіла Соната, яку Вані вперше бачила такою агресивною. – Ти все зіпсувала! Ми вже точно

приречені...

– Ми?

– Я, Ретфорд, мати Зака, міс Флорі... Нам кінець через те рудопатле привиддя, яке живе у цій закинутій конторі для божевільних. Ти завадила мені, а я б могла відправити все це в пекло і ми б жили нормальним життям, якби не ти. Тому я б хотіла, щоб твоя вельмишановна цікавість і милосердя забила на це: тобі не варто було вмішуватись в справу.

– Соню...

– Помовч, краще слухай: коли ми всі помремо від цього голосу, то... першою, до кого ми прийдемо в мареннях, будеш ти. Побачиш, як потім жалкуватимеш про це.

Закінчивши промову, Соната зібрала речі й попрямувала до виходу, Ванесса чимдуж за нею. Насилу встигла наздогнати її вже на дорозі, коли від закинутого дому було добряче намотано шляху. Ні хвилинки не було, щоб перевести подих.

– Соню, поясни...

– Та відчепись уже! Невже не бачиш, яка я зла?

– Але якщо ти поговориш зі мною, то, можливо, ми зможемо владнати цю проблему разом.

– Ти вже все зіпсувала. Нова дата зі сходом блакитного місяця над коловоротом Храму Ночі настане не менше, як через сотню років. Джіджі не буде стільки чекати.

– Стоп! Ти сказала Джіджі? Це, бува, не те ім'я, яке промовляла в своїх мареннях міс Керман? А ще Редфорд.

– Так. Просто... Джіджі – це подруга дитинства моєї та Закової матерів, Редфорда також, ну й міс Флорі. Вони вирішили поглузувати з нав'язливої дівчинки. Одного разу діти грались в хованки в тій будівлі. І коли прийшла черга Джіджі шукати всіх, вони попросили її зайти в кімнату, де цієї ночі вібрувало світло. Спитаєш, що було далі? Так от тобі проста відповідь: вони зачинили її там і вже не випустили. Там Джіджі й померла. З її нових «друзів» ніхто не посмів зізнатись, куди саме поділось дівча.

– І? – нетерпляче перервала Ванесса, чекаючи продовження.

– І, ти, певно, знаєш, – таємниче почала Соната, – що не всі мертві діти стають ангелами?

– Бо вони щось у своєму віці встигли нагрішити?

– А от і ні: їм просто потрібно трохи почекати, допоки не буде покарано їхніх кривдників. А оскільки моя мати вже давно мертва, я мушу понести за неї це покарання. Тепер ти розумієш?

Ванесса ошелешено мовчала.

– Що ж, мовчання – знак згоди. Тоді... доброї тобі ночі, наша

принцесо милосердя, Ванессо Анджеліно Борегард. Запевняю, у нас ще буде багато «приємних» зустрічей...

***

Завмерла навпроти тих дверей. Уламки віконного скла подекуди були розсипані на підлозі, а дим свічок давно розвіявся на течії вітру. Болючий до сліз, крижаний страх пронизав кожную частину тіла. І в цей момент з'явилась вона...

Руденька дівчинка у білосніжній сукенці, років восьми, на обличчі якої розсипались намистинки ластовиння, мило усміхалась Ванеті. Своїми тендітними ніжками вона вийшла з тієї кімнати і наблизилась до гості. Ванесса присіла, щоб бути на рівні з низенькою дівчинкою. Джіджі підійшла ближче і прошепотіла надірваним голосом:

– Виведи мене звідси. Я хочу нагору.

Ванесса ствердно кивнула. Підвелась і взяла її ніжну ручку. Раптом спитала:

– А не пізно?

– Ні, – відповіла Джіджі, усміхаючись. – Нічна господиня неба завжди приймає янголів до себе, незалежно від часу. Потрібен був тільки хтось такий, як ти, щоб провів мене до райських воріть. Вона вже давно мене там чекає.

Вийшли на подвір'я. З неба додолу впала маленька цятка, схожа на зірку. Мікроскопічна іскра розкидала свої сяючі промені, творячи вхід у вічність.

Тоді Джіджі відпустила руку Вані, жвавим спіхом побігла у простір відчинених брам. А наостанок кинула вдячний погляд у бік своєї рятівниці: усмішка дівчинки стала великим дарунком для Ванети. Ангел знайшов новий дім, і для цього не потрібно були чийхось жертв, принаймні, з погляду малої це було видно.

Коли ворота зачинились, Вані замилувалась красою блакитного світила. Воно сяяло... Місяць, що ховався за райським коловоротом.

Переможці літературного конкурсу «ФантФест»

2014 рік

Гран-прі – Кондратенко Анастасія (м. Херсон)

У молодшій і середній віковій категорії:

I місце – Лопатнєва Марія (м. Херсон), Варава Олександра (м.Каховка, Херсонська область)

II місце – Валько Катерина (м. Херсон), Стасів Вікторія (м. Львів)

III місце – Юдіна Дарина (м. Херсон), Каткова Валерія (м.Новосибірськ, Росія)

У старшій віковій категорії:

I місце – Шевченко Тетяна (м. Калінінград, Росія)

II місце – Камінська Юлія (м. Херсон), Артамонова Єлизавета (смт.Новотроїцьке, Херсонська обл.)

2015 рік

Гран-прі – Отрішко Юлія (м. Херсон)

У молодшій віковій категорії:

I місце – Проньо Людмила (смт. Новотроїцьке, Херсонська область)

II місце – Мазоренко Марія (м. Харків), Чалов Роман (м. Харків)

III місце – Денисова Варвара (м. Херсон)

У старшій віковій категорії:

I місце – Кравченко Вікторія (м. Херсон)

II місце – Шарманова Світлана (м. Магнітогорськ, Росія)

III місце – Абольяніна Сусанна (м. Херсон)

2016 рік

Гран-прі – Мазоренко Марія (м. Харків)

У молодшій віковій категорії:

I місце – Козак Марія (с. Велетенське Білозерського району, Херсонська область)

II місце – Косянчук Надія (м. Тернопіль)

III місце – Надарая Крістіна (с. Степанівка, Херсонська область)

У старшій віковій категорії:

I місце – Матвійчук Софія (с. Вишнівське Києво-Святошинського району Київської області)

II місце – Кураян Каріна (м. Херсон)

III місце – Шелегон Елеонора (м. Херсон)

2017 рік

Гран-Прі – Савотіна Валерія (м. Світильня, Київська область)

У молодшій віковій категорії:

I місце – Майстренко Софія (м. Каховка, Херсонська область), Виходцева Вікторія (м. Херсон).

II місце – Леганчук Лілія (м. Сокаль, Львівська область),

Юзьків Тетяна (м. Енергодар, Запорізька область),

Нетребич Валентина (м. Херсон), Гуменюк Марія (м. Миколаїв)

III місце – Шрамко Антон (м. Лубни, Полтавська область),

Баранчук Артем (м. Кропивницький), Мельгунова Ельвіра (м. Херсон),

Щербанюк Діана (м. Каховка, Херсонська область)

У старшій віковій категорії:

I місце – Мулик Назар (м. Козятин, Вінницька область),

Селезньова Ірина (м. Київ)

II місце – Родіка Іоняк, Міщенко Фрол (м. Херсон)

III місце – Гуз Юрій (м. Київ), Цимбал Марія (м. Херсон)

2018 рік

Гран-прі – Майстренко Софія (м. Каховка, Херсонська область)

У молодшій віковій категорії:

I місце – Виходцева Вікторія (м. Херсон)

II місце – Карпенко Тетяна (смт. Нововоронцовка, Херсонська область),

Зубач Ангеліна (м. Шацьк, Волинська область)

III місце – Мельник Софія (м. Київ), Нетребич Валентина (м. Херсон)

У старшій віковій категорії:

I місце – Мельгунова Ельвіра (м. Херсон)

II місце – Васильєва Орина (м. Дніпро), Міщенко Фрол (м. Київ)

III місце – Жукова Анастасія (смт. Білозерка, Херсонська область)

ЗМІСТ

<u>Томенко М. Фантазувати – фантастично! Або кілька напутніх слів для авторів і читачів цієї книжки .....</u>	3
<u>Корній Д. [Передмова] .....</u>	4
<u>Від організаторів конкурсу .....</u>	5
<u>Кондратенко А. Без хвоста ты человек .....</u>	6
<u>Отришко Ю. Дерево потерь .....</u>	13
<u>Кравченко В. Не наше время .....</u>	19
<u>Мазоренко М. Моя бабусю, старша моя нене! .....</u>	25
<u>Козак М. Пес і Дельфін .....</u>	28
<u>Савотіна В. Остання надія людства .....</u>	30
<u>Юзьків Т. Руководство по вирощиванню зvezды в домашніх умовах .....</u>	40
<u>Майстренко С. Retrorsum (Назад) .....</u>	42
<u>Мельгунова Е. П'ять спалахів і п'ять відображень ...</u>	50
<u>Виходцева В. Заброшка .....</u>	64
<u>Зубач А. Місяць за райським коловоротом .....</u>	72

Укладач Н.Д.Звягінцева
Дизайн обкладинки М.О.Франковської

ГРАН-ПРІ 2016

ГРАН-ПРІ 2017

САВОТИНА ВАЛЕРІЯ
м. Святильня Київської області,
за оповідання "Остання надія людства"

2014

2015

2016

2017

Гран-Прі 2018

2018

